

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 l.

HIRDETÉSREK:
4-betűs betű sor egyszer 20 fl.,
minden következőnél 16 fl. l.

Rydlér betű sora 40 fl. l.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, április 14.

Mai számunk főbb közleményei:

- Elvetett tanácsli javaslatok.
- Öngyilkossági kísérletek családi viszály miatt.
- Arad város közvilágítása.
- Öngyilkos színész.
- Gyilkos iskolásfiú.
- A gyilkos utolsó írása.
- Modern mártírok.
- A polgármester afférja Zerkovitz Rezsővel.
- Lelötte a leánya megrontóját.
- Az örült öngyilkossági kísérlete a rendőrségen.
- Életunt városi tisztviselő.

Ki ad többet érte?

Arad, április 13.

A szegény emter boldogságával, aki fősóhajt: „milyen jó, hogy semmim sincsen!” — hálát adhatunk a végzetnek, hogy mi nem vagyunk az egyetemre pályázó városok között. Valaha ugyan mi is, naivan és erkölcsi okokra támaszkodva, bejelentettük az igényünket a harmadik egyetemért. Ha csak erkölcsi okokon, természetesen körülményeken mulnék, akkor mi ép oly joggal számíthatnánk a harmadik egyetemre, mint Kassa, Pécs, Debrecen, sőt Szeged, sőt Pozsony. De az egyetem odaitélése nem ilyesmitől függ.

A létért való küzdelem-ben így kiált föl a dráma hőse: „Ezen a világon mindenért, de mindenért meg kell fizetni! Mindenért, még az egyetemért is. Az egyetem ugyan a tudományok csarnoka, a tudománynak pedig közkinsnek, az emberiség egyformán ki-

járó vagyonának kellene lenni. De ma még a tudományt se adják ingyen, nem adják tehát a tudományok csarnokát se. Az ingatlanok értékelkedése során ez a palota drágult meg legjobban. S a kormány, a melynek kezében van a harmadik egyetem, az ügyes üzletember élelmességével vár, hogy melyik város ad a legtöbbet érte, olyan árat, amely mellett az egyetem az államnak nem kerül semmibe, sőt esetleg kereshet rajta.

Himbálják a milliókat a sok milliókat. Az egyik hét milliót kínál a harmadik egyetemért, a másik tizet, tizenkettőt a harmadik. Hol van a vidéki városok nyomorusága, amelyről a polgármesteri kongresszusok két napon át is zokognak? Pótadós városok, amelyeknek háztartását évi huszezer korona több-pazarlás is megviseli, amelyek alázatosan megköszönik, ha sikerül a pesti kartellbankoktól hat százalék, meg egy kicsi mellett másfél milliós kölcsönt szerezni, egyszerre a Bleichröderek számaiban beszélnek, amikor az egyetemre licitálnak. Sőt hajlandók mozgóvá tenni, lekötni mindent, hogy csak egyetemük legyen. Pécs odaadja a régi iskolát, kórházat, könyvtárat, csak hogy megkapja az egyetemet. Ha ennek folytatása lesz! A nemes versengésben más város oda fogja kínálni a színházat, a bábaképzőt, a csendőrlaktanyát, sőt a csatornázást is az egyetemért, mert amelyik város-

nak egyeteme van, annak más egyébre már nincs szüksége.

Az abszurdumig jutott már ez a törtetés. Arról már nem is lehet beszélni, hogy arányban áll-e a nagy áldozat, amelyet a vidéki városok hoznak, azzal, amit az egyetemmel várhatnak. S ha nem: lehet-e eladósodott vidéki városoknak a kulturáért ilyen nagy költsékezést folytatni, — holott a kultura tulajdonképpen állami feladat és kötelesség. Más-kor máig hangoztatják a vidéki városok, hogy az állam vegye át a vidéki városoktól azokat a tennivalókat, a melyek tulajdonképpen állami funkciót jelentenek, vagy pedig fizessen meg azokért. Most pedig a vidéki városok lehetetlen terheket akarnak a nyakukba venni az új egyetem fölállításá érdekében, amely pedig egyedül az állam kötelessége. Vagy időszerű és elodázhatatlan ennek a kötelességnek teljesítése, s akkor az államnak nincs joga ahhoz a vidéki városok nagymérvű hozzájárulását igényelni; vagy pedig nincs szükség a harmadik egyetemre, s ez esetben pusztán az, hogy ez, vagy az a város a rekord-árat adja meg tizenkét, vagy tizenöt millióval, nem lehet elég ok arra, hogy egyetemet adjanak neki.

Sajnos, a kormány azzal, hogy az egyetemre reflektáló városokat sorra hívja föl tárgyalásra és ajánlattételre, szinte impulzust adott erre a lici-

A mese vége.

Irta: Vártesy Gyula.

A mese harmadéve nyáron kezdődött egy kis erdélyi fürdőhelyen és tegnap ért véget, mikor erdélyi barátom levelét olvastam:

— Emlékezz még a kis Burescu Floricára? Arra a bájos, szőke oláh leánykára, akivel X-en ismerkedtél meg. En mutattalak be neki. Ugy látszik az emlékében tartott. Egy levelet hagyott neked. Mikor utoljára láttam őt, még fentjárt, de már köhögött s mindég lázas volt. Akkor adta ide ezt a levelet, azzal, hogyha meghal, küldjem el neked. Tegnap meghalt szegény asszonyka, itt küldöm a levelet.

Szegény kis Florica! Ha idelátnál és látnád, hogy leveledet felbontatlanul tartva reszkető kezemben, milyen végtelen nagy szomorúság fogja el a lelkemet utánad, elhinnéd azt, amit talán sohse hittél nekem, hogy igazán, őszintén, a lelkemből szerettelek.

A levelet nem merem először felbontani, mintha félnék, hogy amit belőle fogok kiolvasni, csak tetézni fogja gyászomat.

Tartogatom a levelet reszkető kezemben és fájdalomtól vonagló lelkemben átsugárzik a mi egész kis, szomorúságban is gyönyörű mesénk.

Akkor nyáron körülbelül már egy-két hét óta barangoltam a csodaszép fekvésű kis fürdőhely fenyveseiben, mikor egy fürdői mulatságon

barátom bemutatott Floricának. Annyit hallottam csak róla, hogy az apja durgazdag fakereskedő, vadoláh és hogy neki van már kiszemelt vőlegénye is, valami gazdag oláh fiskális, nagy nemzetiségi agitátor, mártir, aki igazgatásért ült is már.

Mikor bemutatott neki, eleintén nagyon furesán viselte magát a kis oláh fruska. A kérdéseimre csökönyösen oláhuul felelgetett.

— Nem tud magyarul? — kérdeztem tőle.

— Dehogyan nem, — felelte a legtisztább magyarsággal, — de nem akarok magyarul beszélni.

Egy bolond gondolatom támadt. Eltre-hálra udvarolni a kis dákorománának és mikor meghódol: akkor kikacagni s otthagyni.

De másnap már, mikor találkoztunk, magyarul beszélt:

— Azt hiszem, maga is olyan, mint a többi, hogy nőekkel szemben is politikát csinál. Tudja, a legtöbb magyar urfi, mikor azt mondtam, hogy nem beszélnek magyarul, honleányi leckét tartott nekem, a mitől azután mindig elment csakugyan a kedvem a magyar beszédétől, — maga nem tartott, hát szívesen beszéltek.

Es azon a kiránduláson, amelyiknek a verőfényes emléke most olyan tört, szomorú sugarakban szűrődik át a lelkemre boruló fátyolon keresztül, azon a kiránduláson már olyan bizalmasan beszélgettünk Floricával,

mintha isten tudja, micsoda régi barátság fűzne össze.

Már akkor elmondta azt is, hogy menyasszony. És azt is, hogy a vőlegényét szereti, mert szép, derék, okos és gazdag ember.

— És engem sose tudna szeretni?

— Oh, magát is szeretem, de nem úgy! Maga jó pajtásom lesz, ő meg az uram. Ő csupa okosság, maga meg kedves, poétás ember. Ő mellette az ember az életet jónak találja, maga mellett szépnek.

Kissé elmaradtunk a társaságtól kettesbe a puha fűvű erdei uton, az óriási fenyvesek alatt.

— Maga olyan szépen tud mesélni. Meséljen valamit. Erről a szép helyről; bizonyára fűződik hozzá valami mese. Hogy is hívják ezt az erdőrészt?

— Tündérkertnek.

— No hát erről meséljen: a tündérkertről. Legyen benne egy szerelmes tündér is.

— Olyan, mint maga?

— Olyan, mint én — s mint valami kis gyermek a játékanak, úgy tapsolt előre a mesének. Olyan, mint én! Olyan kétszínű, aki kettőt is tud szeretni...

— Ez a mese, édes Florica, még abból az időből való, mikor sose volt tél a földön. A nap mindég ragyogott, a virágok mindég nyiltak és az emberek mindég mosolyogtak. Az erdők is virágokból voltak. Tölgyfaerdők, fenyvesek helyén rózsaeerdők meg gyöngyvirágerdők voltak. Óriás virágkelyhekben tündérpalo-

tálásra. Pedig az egyetem elhelyezését ezen a módon aligha fogják igazságosan elintézni. Így megeshetik, hogy az egyetemet megkapja egy város, amelyik mindenét odaadja azért, sőt tönkre is megy belé, s ott ahol azelőtt a város volt, az egyetem fog állani, amely elnyelte a várost.

Elvetett tanácsi javaslatok

— A közgyűlés második napja. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 13.

Ma a tanácsnak határozottan rossz napja volt. Egyik javaslatát a másik után vetette el a közgyűlés, melynek kedve ma vitára, harcra és küzdelemre hajlott. Erős és néha szenvedélyes szóharcok tették hangossá a közgyűlési termet, mely meglehetősen üres volt, mert a közgyűlés második napjának eseményeire bizony igen kevesen voltak kíváncsiak.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után vette kezdetét a napirend tárgyalása. Az ülésen Urbán Iván főispán elnökölt.

Az autobusz bérletjegyek árának felemelése körül keletkezett az első nagyobb szóharc. A tanács az autobusz felügyelő bizottság javaslata alapján a bérletjegyek árának felemelését javasolta. Hogy miért? Azért, mert az autobusz kezdi kiheverni az elmúlt esztendő bajait! Ezt az indokolást nem lehetett rá oktroálni a közgyűlésre.

— Ha tegnap a Városi kávéház bérlőjével szemben méltányosak voltunk és jó üzlethez segítettük — mondotta Krenner Zoltán dr. talpra esett felszólalásában — akkor legyünk méltányosak az autobusz bérlőkkel szemben is és ne emeljük a bérletjegyek árát.

A bérlők és a vállalat egybevágó érdekeit védte Szathmáry János is, aki a bizottságban a felemelést pártolta, de meggyőződött annak káros következményeiről.

Adler Andor az üzlet szempontjából ellenzte az emelést, míg Szathmáry Károly kijelentette, hogy megelégednék azzal is, ha hatról hét koronára emelnék az árat.

A bérlők nagy tömegének, a szegény tisztviselőknek és munkásoknak érdekében emelt szót Urbán Iván főispán, aki kijelentette, hogy

az Acsev-nél annak idején 6 volt az, aki a motorokon a helyrak emelését javasolta és az igazgatóság félve a forgalom csökkenésétől egy évig nem határozott a kérdésben, míg végre belátta, hogy a forgalom emelkedése a költségek emelkedésével jár és az áremelést elhatározta. Ámbár az autobusz bérletjegyeknél is ugyanezek az évek igazak, de tekintettel arra hogy nagyjából szegény emberek veszik igénybe, kéri a tanács javaslatának mellőzését. A közgyűlés a főispán öltetése közben egyhangulag elvetette a javaslatot.

A műjég kötelező használatáról alkotandó szabályrendeletet, többek felszólalása után levették a napirendről, a tanács kinyomatja és szétosztatja, hogy a jövő havi közgyűlésen újból foglalkozzék vele a közgyűlés.

Nagyobb vitára adott alkalmat a Ferentéri polgári fiúiskola könyvtárainak berendezése. Versenytervezés volt kitűzve a könyvek beszerzésére és négy aradi könyvkereskedőn kívül budapesti cégek is ajánlkoztak a szállításra. A kikiáltási ár 3120 korona volt. Az aradiak ajánlata ennél magasabb volt míg Kun S. fővárosi cég 14 százalékkal kért kevesebbet a kikiáltási árnál. A tanács javaslatát Kovács Vince tanácsnok ismertette és azt jelentette, hogy a fővárosi és az aradi ajánlatok közt 600 korona különbség van az előbbi javára. Ezért a fővárosi ajánlat elfogadását javasolta. Megjegyezte, hogy az aradiak tegnap egy pótajánlatot nyújtottak be, melyben még 15 százalék engedményt ígérnek.

Hangos ellentmondás fogadta azt az előadást. Látható volt, hogy a közgyűlés többsége az aradi kereskedőket akarja részesíteni a szállításban. Mülek Lajos dr., Steinhardt Mór dr. hosszabb beszédben igyekeztek meggyőzni a törvényhatóságot arról, hogy az eltérés lényegtelen az ajánlatok között és méltányos, hogy a város helybeli polgárokat részesítsen kereselben. Steinhardt dr. hivatkozott a kultúrpalota munkának vállalatba adásánál történetekre, amikor a magasabb ajánlatot is elfogadásra ajánlotta a tanács hivatkozva a közszállítási szabályrendeletre, mely lényegtelen eltérésnél ezt lehetővé teszi.

— Meghajlom — ugymond — a tanács javaslata előtt, mert védi a város garasait, de mi a törvényhatóság nem tartozunk azt res-

pektálni akkor, ha már volt ilyesmire precedens.

Varjassy Lajos dr. is a tanács javaslatával szemben foglalt állást és indítványozta, hogy az aradiak ajánlatát fogadja el a közgyűlés.

Varjassy Lajos polgármester arra figyelmeztette a közgyűlést, hogy ilyen eljárás mellett idegen ajánlkozó nem fog jelentkezni és majd a helybeliek száz százalékkal drágább árait is kénytelen a város honorálni.

Jegessy Károly dr. tb. főügyész a közszállítási szabályrendeletre utalva a mutatkozó differencia miatt a tanács javaslatát pártolta. A közgyűlés hangulatát azonban Adler Andor felszólalásával találta el. Azt a kérdést intézte az előadó tanácsoshoz, vajjon miért nem mutatta be a közgyűlésnek, hogy a fővárosi cég ajánlatában antikvár könyvek szállítása is ki van kötve és kérdezte, vajjon meg van-e ez engedve.

Erre pontos feleletet nem tudott adni az előadó, mert elfeledte elhozni a pályázati feltételeket. De kijelentette, hogy meg van engedve az ócska könyvek szállítása is bizonyos mennyiségben.

— Ha ez így van — szolt Adler, — akkor teljesen elvetendő az egész tanácsi javaslat, mert nem engedhető meg, hogy ifjúsági könyvtárban esetleg inficiált, ócska könyvek helyet foglaljanak.

Urbán Iván főispán is csatlakozott ehhez a felfogáshoz és a közgyűlés tapsai között jelentette ki, hogy ellenkezik a közegészségügy leg-
elemibb követelményeivel, ha a pályázat megengedi a használt könyvek szállítását. Kérte a tanács javaslatának elvetését és új pályázat kiírását.

A közgyűlés így határozott. A szertárak bereendezését és tanszerek szállítását több fővárosi vállalkozó kapta meg.

Hazug hír a horvát engedményekről. Zágráb-ból jelentik: A koalíciós sajtó állításával szemben, hogy a Wekerle kormány bizonyos kötelezettségeket vállalt Horvátország irányában és hogy a mostani kormány ezeket a kötelezettségeket átvette, illetékes helyről jelentik, hogy ez a hír teljesen valótlan. Tomasich bán eleinte hitelt adott a koalíció bizonygatásainak, de Bu-

ták, a paloták alatt ezerszínű óriás lepkék és bogarak álltak diszórésget.

A rózsáerdőben fehérarcu, aranyhaju, meg fekete bársonyhaju tündérisasszonyok; a gyöngyvirágerdőben csengő hangú, álmódzó tündéruřiak laktak, a két erdő között pedig kaméliapalotában lakott a tündérr király a feleségével. A királyi palota melletti térségen, óriási ibolyapázsiton, ott játszadoztak a tündéruřiak, reggeltől estig. Naplemente után szí-
rebentek. Kiki megcsókolta a maga párját, leheletszerű, tiszta csókkal s aztán kiki elment a maga otthonába, ki a rózsá-, ki a gyöngyvirágerdőbe.

Amelyik tündérisasszony aztán hét évig hü maradt a maga párjához s azon az egyen kívül még gondolatban sem foglalkozott más-sal, abból tündérr királynő lett, a szerelméből pedig tündérr király; az öreg király adott nekik valahol egy virágországot s ott éltek a világ végeztéig.

Csahogy az öreg király sok ezer év óta nem adományozhatott már virágországot. Mert szó ami szó, nagy idő az a hét év. Tündér se állja meg, hogy azalatt egyhez legyen olyan hü, hogy még csak ne is gondoljon másra. Végre is meg unták a dolgot a tündérisasszonyok és deputációban kérték a királyt, hogy rövidítse meg a hét évet. De az öreg király hallani se akart róla. A tündérisasszonyok zokogva szállingóztak ki a palotából csak egy aranyhaju kis csitri maradt ott. Megsimo-

gatta az öreg király hófehér szakállát s úgy kérlelte:

— Engedd meg nekem, hogy két szívem lehessen. Szerethessek egyszerre kettőt hét évig. Amelyiket a kettő közül megunom, azt öled meg, a másikhoz pedig adj hozzá. Ha pedig akkor is mind a kettőt szeretném: engem öless meg!

Az öreg király teljesítette a kis tündér kérését és hét év múlva halva találták a kis tündért ibolyalevél-ágyán...

— Hát olyan szomorú dolog az, kettőszeretni? — kérdezte akkor a mese befejeztével Florica — hát nekem is bele kell ebbe halni?

— Dehogyan kell. Ugy lehet kettőt szeretni, ahogy maga szeret. Ugy, hogy egyet se szeret.

— Nem igaz! Én magát is szeretem.

— No, én értem nem fog meghalni édes, kis okos Florica...

— Nem is akarok. Én magát csak úgy szeretem, hogy ábrándozni akarok magáról. Magára csak úgy vissza-vissza fogok gondolni az uram mellett, a gyermekeim mellett, mint valami nagyon szép álomra, a minék el kellett menni, a mint hogy az álomból is csak fel kell ébredni. De, míg csak élek, gondolni fogok magára. Ábrándozva, lemondással, ha szomorúan is, de gyönyörűséggel. S szinte jól fog esni az uram melletti nagy boldogságomban az a kis bánat, a mit magáért állandóan fogok érezni. És ne haragudjék, de maguk poéták nem is

valók másra. A mindennapi házasetben kiábrándulnánk magukból, de így sose.

— Igazán, boldoggá tesz, kis Florica. Szóval, mi csak szerelmi médiumoknak vagyunk jók? Mi csináljuk az étvágyat a szerelmhez és mással lagnak jól?

— Csak jobb így, ha magukkal sose lagnak jól és maguk után mindig vágyó-dunk? ...

Maradt is vágyódásnak a mi kis regényünk. Az után a nyár után csak egyszer találkoztunk. Florica akkor már asszony volt. A férjével együtt jártak fent Pesten s nekem megírta előre egy levelező-lapon, hová szállnak s kért férje nevében is, hogy látogassam meg őket a szállodában.

A férje erős, hatalmas, deli férfi volt és csupa gyöngédség, figyelem volt a kis törékeny, betegesnek látszó asszonykával szemben. Az ura panaszkodott is rá, hogy nem vigyáz magára.

— Olyan, mint a kis gyerek, jól tudja, hogy árt neki valami, de azért mégis teszi.

— Ha jól esik! Hiszen uracska, ugyis olyan sok dolgot nem lehet vagy nem szabad megcsinálni, ami jól esnek!

Egyik nap, mikor hozzájuk mentem, a férje nem volt otthon.

— Mi baja, Florica? — kérdeztem tőle a régi bizalmas hangon.

— Semmi. Mindenem megvan, a férjem imád.

— De hiszen beteg?

dapesten a horvát miniszteriumban, a miniszterelnökségen és a horvát országos kormánytól meggyőződött arról, hogy ily okirat nem létezik és hogy erre vonatkozó jegyzőkönyvet nem irtak alá. A bán a most folyó tanácskozásokon értesítette erről a horvát képviselőket és előadását Pejachevich gróf volt horvát bán is megerősítette.

Az örült öngyilkossági kísérlete a rendőrségen.

— Életmentő titkosrendőr. —

Távíratí tudósítás.

Nagyvárad, április 14.

Öt nappal ezelőtt megírtuk, hogy *Mihalovszky Dezső*, egy nagyvárad elmebeteg üldözési rohamában Nagyváradtól Debrecenig futott és ott kimerülten rogyott össze egy rendőr előtt. Futás közben jajgatva kiabálta:

— Jaj, a kutyák! A veszett kutyák!

A szerencsétlen ember a rohamában emberfölötti erővel futotta be Nagyváradtól Debrecenig az országutat, észre sem vette, hogy már nem a nagyvárad, hanem a debreceni házak között lohol. Alig bírták felemelni a földről és nagynehezen életre téríteni.

A debreceni rendőrség előtt azt vallotta, hogy *ő Mihalovszky Dezső* urasági inas, legutóbb a nagyvárad püspöki udvarban szolgált. Most is oda fogják szegődtetni, de bajba került. Ráfogták, hogy föltörte és kifosztogatta a nagyvárad kanonokok lakását, azután veszett kutyákat uszítottak rá. A debreceni rendőrségen enni meg alvóhelyet kapott, azután kijelentve, hogy nem is olyan bolond ez az ember, kísérő nélkül, csupán kényszerutlevéllel ellátva visszaküldötték Nagyváradnak. A debreceni vonat közönsége még sohasem forgott olyan komoly életveszélyben, mint mikor közös kocsi-ban ült egy kísérő nélküli, közveszélyes örülttel, akinek a zsebében 20 centiméteres, élesre-fent sollingeni csattanókés volt.

Szerencsére nem történt semmi baj. *Mihalovszky* hazabandukolt a csillagvárosi szállására, azóta az utcán dödögött. Itt szemet szurt egy titkos rendőrnek, aki már előbb is ismerte a veszedelmes embert. *Bot György* detektiv letar-

— Dehogy, csak így néha érzem, hogy mégsem élet az én életem.

— Nem szereti a férjét?

— Lehetetlen lenne nem szeretni. És mégis...

Lehajtotta a fejét s a szeme tele jött könnyel.

Gyöngéden átkaroltam, mint valami beteg gyermeket és szép selymes haját végigsimítva, magamhoz vontam:

— Szegény kicsi asszonykám!

— Oh, ne sajnáljon! — nem érdelek én sajnálatot. — Rossz vagyok! Ha büntet az isten: joggal büntet.

— Nem lehet a maga lelkének még hibája se, nem hogy büne lenne.

— De van! — Emlékszik arra a mesére, amit akkor mondott?

— A tündérbertben.

— A kis tündérről, aki kettőt szeretett?

— Arról; aki kettőt szeretett s a ki belehalt ebbe a két szerelembe.

Átkaroltam s meg akartam csókolni.

— Mát szeret engem is?

— Mióta ismerem, azóta. De ne akarjon meg se csókolni. Más férfi, mint az, uram, nem csókolhat meg. Az gyalázat lenne. Én pedig a mi szerelmünket tisztán akarom elvinni magammal...

Másnap hazautaztak s most itt ülök kezembem a levéllel.

Csak egy sor az egész:

— A mesének vége van: Ott találták a kis tündért halva ibolyalevél-ágyán...

tóztatta és a központba vitte az örültet, akiről csak annyit tudott egyelőre, hogy többször bűntetett, állandóan gyanus egyén.

Másfél hónappal ezelőtt szabadult ki a szamosújvári fegyházból, ahol különböző lopások miatt ült. Valószínűleg ott szerezte a elmebajt is, ami mindig a sarkában volt ennek a sulyosan terhelt embernek.

Bot György faggatni kezdte a veszedelmes embert:

— Hol lakol, Dezső, miből élsz?

— Amiből maguk. Mi? Hát mit üldöznek maguk? Ha lopok, akkor is üldöznek, ha nem, akkor is? Hát akasszaak fel! Üssenek agyon?

Semmit se felelt mást, csak átkozódott és egyre fokozódó dühvel szórta a szitkokat. *Bot* egy pillanatra kiment, ezalatt *Dénes* titkos rendőr ült az örülttel szembe, aki most hirtelen fölugrott és ordítani kezdett.

— Öljenek meg! Nyuzzanak meg! Hisz itt a késem is, szurják belém! De majd megteszem én, ha nem merik! Itt a késem!

Pillanat alatt kirántott egy kifent, hatalmas acélsattanókést és feltépte a mellényét. *De Dénes* gyorsabb volt nála. Ismert tolvajkapással megragadta az örült csuklóját, aki nyöszörgött, vergődött, de aztán kihullott a kés a kezéből, megadta magát a vaserejű detektivnek. A veszedelmes örültet estig szigorú őrizet alatt tartották, majd éjszaka orvosi engedéllyel bevitték a Biharmegyei közkórház elmeógyógyintézetébe.

Arad város közvilágítása.

— Vita a közgyűlésben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 13.

A Forgalmi Részvénytársaság mint ismeretes, beadványt intézett a városhoz, amelyben bejelenti, hogy a beadvánnyal egyidőben lépéseket tett a kormánytól, hogy a Drágán-patak vizének a Jád-völgyébe való lebuktatásával nyerendő 780 méteres esést villamos erő termelésére ki akarja használni és a nyert energiát a közeli városokba elvezethesse. Felajánlotta a társaság a városnak, hogyha a Drágán-völgyében felállítandó villanytelep létesítésére engedélyt nyer, úgy a városnak a villanyáramot kilowatt óránként 0.7 fillérért adná. Javaslatba hozza a társaság azt is, hogy amennyiben a város a vállalat rizikójára való tekintettel a vezetéseket a város területén kiépíteni nem volna hajlandó, a vállalat a hálózatot elkészíteti saját költségén és azt bármikor hajlandó a városnak átengedni. Ugyancsak kérvénnyel fordult a városhoz a lóvasuttársaság is, amely vállalat a Forgalmi részvénytársaság tulajdona és arra kérte a várost, hogy a lóvasut villamossá való átalakítására vonatkozó tárgyalásokat addig függeszse fel, amíg a részvénytársaság ajánlata elintézését nem nyert.

A két ajánlatra vonatkozólag az volt a tanács javaslata, hogy a közgyűlés mindkettőt utasítsa ahhoz a bizottsághoz, amelyet a közgyűlés a lóvasutval való tárgyalásokra küldött ki. Javasolta egyúttal a tanács, hogy a bizottságot *Lócs Rezső* gazdasági tanácsossal, *Adler Andor*, ifj. *Neuman Adolf*, *Fényes Kálmán* és *Farkas Ernő* bizottsági tagokkal egészítsék ki.

Nagyobb vita keltett azonban a Forgalmi bank beadványa körül *Krenner Zoltán*nak a közvilágítási mizériák sürgős szanálása iránti indítványa.

Krenner Zoltán előadja, hogy az Aradi Közlöny 1911. évi márc. 7-i számában olvasta a villanytársaságnak a városhoz intézett beadványát. A beadványból azt látja, hogy a villanytársaság a koncessziós szerződéstől füg-

getlenül revidálta a két évvel ezelőtt lejárt szerződést és új szerződési tervezetében számos kedvezményt tett a városnak. Az ajánlatot kiadták egy bizottságnak, amely máig se tett arról jelentést. Ennek következtében a közvilágítást illetőleg szerződésen kívüli átlapot van s a város ma is azokat az árakat fizeti a társaságnak, amelyeket a szerződés fennállása idejében fizetett, dacára annak, hogy az új szerződési ajánlat sokkal olcsóbb. Szükségesnek tartja a társaság ajánlatának letárgyalását a beadványban megjelölt május 31-iki határidőig azért is, mert amennyire a viszonyokat látja a társaság új szerződésében szanálni óhajtja a mostani állapotokat. Erre pedig a legsürgősebben van szükség, mert Aradon még ma is naptár szerint világítanak és megkülönböztetnek a naptár szerint holdvilágos és sötét éjszakákat. Az ajánlatban benne van, hogy a társaság hajlandó az eddig fél éjszaka világító lámpákat egész éjjel égetni, a szénszálas lámpákat fémszálas lámpákkal cserélik ki, a lámpák fényerejét növeli s az 5-10-16 lángos lámpák helyére 50 láng fényerejét tenni stb. Ezért üdvözli a társaság beadványát és kéri a törvényhatóságot hogy az ajánlatot minél előbb vegye tárgyalás alá és a májusi közgyűlésnek tegyen a tanács javaslatot.

Szalay Arnold úgy emlékszik, hogy a villanytársaság ajánlata már egy alkalommal egyáltalán nem részesült kellő elbírálásban. Viszszás állapotnak tartja, hogy a város most is azokat az árakat fizeti a villanyért, mint a szerződés életbeléptekor. De most mégse látja tulajdonoson sürgősnek az ajánlat tárgyalását. A villamostársaság azért sürgeti ajánlata tárgyalását, mert a közgyűlés előtt fekszik a Forgalmi bank olcsóbb ajánlata. Miután a városnak az az érdeke, hogyha eddig várt, várjon a Forgalmi bank javaslatának letárgyalásáig és kéri a közgyűlést, hogy *Krenner* javaslata felett térjen napirendre.

Varjassy Lajos polgármester előadja, hogy a villamostársaság régebbi ajánlatát a bizottság nem tartotta megfelelőnek, azért a közgyűlés elé se terjesztette. A minap beadott szerződési tervezet pedig a bizottság nem tárgyalta, másrészt fizikai idő se volt arra, hogy az ajánlatot kinyomassák és tájékozódás végett a törvényhatóság között szétosszák. Miután a tárgy nagy megfontolást követel, kéri a közgyűlést, hogy a bizottság eljárását ne kösse időhöz.

Avarffy Géza: A kiküldött bizottság fogja tárgyalni a forgalmi bank ajánlatát is?

Varjassy Lajos polgármester: Miután mindkét ajánlat bizottságba utasított, valószínűleg egyszerre fogják letárgyalni.

A főispán rövid felvilágosító szavai után, amelyek szerint a beadványok ma technikai okokból se volnának tárgyalhatók. *Krenner Zoltán* válaszol *Szalay Arnold* felszólalására. Visszautasítja annak a látszatát is, amit *Szalay* beszédéből ki lehetett érezni, hogy *ő* a villamostársaság érdekében járt el. — Hanem igenis áttanulmányozta a Forgalmi társaság ajánlatát és úgy hallottam, hogy hogy a Drágán völgyének kihasználása még igen messze fekvő dolog. Miután pedig a villamossági társaság nyolc esztendőre tett szerződési ajánlatot, a két ajánlat között nem lát összeütközést. Előtte csak a város érdeke áll. Vegye a város a villanyt attól, aki olcsóbban adja, de perhorreszkálni kell azt, hogy a város a kedvezőbb ajánlat ellenére is a régi magas villanyárakat fizeti.

A közgyűlés ezután elfogadta a tanács javaslatát.

Öngyilkossági kísérletek családi viszály miatt.

Távirati tudósítás.

Szeged, március 13.

Az elmúlt hét szerdáján — jelentik Szegedről — öngyilkossági szándékból marólugott ivott a lakásán Seuer Mór Kigyó-utca 7-ik száma alatt lévő ékszerész felesége. A férj az asszony öngyilkosságát nem jelentette be a rendőrségen, úgy, hogy csak most került nyilvánosságra.

Az ékszerészné, leánykori nevén Weisz Flóra, hat esztendővel ezelőtt ment férjhez. Boldogan élt az urával és boldogságuk egére csak egészen a legutolsó időben borult fátyol. Seuer Mór ugyanis családi ügyek miatt összeveszett a felesége szüleivel. Az asszonynak, aki férjét és a szüleit egyformán szerette, nagy gondot okozott ez a családi háborúság. Minduntalan kérlelte a férjét:

— Békülj ki a szüleimmel.

— Én nem békülök ki. Jöjjenek ők hozzám, ha akarnak valamit.

A kibékülésről azonban ilyenmódon nem lett semmi. Az asszony a legutóbbi időben már öngyilkossággal fenyegetődzött.

— Én nem bírom már tovább ezt az állapotot — mondotta.

A férje azonban nem vette komolyan az asszony fenyegetőzéseit és nem is igyekezett a szándékáról lebeszélni.

Az elmúlt hét szerdáján Seuer a rendes szokása szerint déli 12 órakor ment haza ebédelni. Felesége az asztalnál állott. A jobb kezében valami sötét folyadékkal teli üveget tartott:

— Most öngyilkos leszek, mondotta a férjének.

Seuer haragosan felelt:

— Ugyan ne komédiázz, nem érek rá tréfálni.

Az asszony azonban szájához emelte a maróluggal telt poharat és fenéig kiürítette. A férje csak akkor rémült meg igazán, amikor az asszony már eszméletlenül feküdt a földön.

Azonnal telefonált a mentőknek, akik az asszonyt beszállították a kórházba.

Seueré még mindig a kórházban fekszik. Állapota most már nem súlyos.

Szekszárdról jelentik: Egy városszerte ismert ügyvédnek, Albay János dr.-nak felesége, Ethl Cresti tegnap este öngyilkos kísérletet követett el. Mikor férje nem volt otthon, mérget ivott. Mikor a házbeliék észrevették, a mérget már nagy pusztítást vitt véghez szervezésében és ha az orvosi segítség meg is mentheti életét, örökre nyomorék marad.

Albayné rossz viszonyban élt férjével és sokszor szemrehányást tett neki könnyelműsége miatt. Az ügyvédnek az utóbbi időben már rosszul ment az irodája és az asszony, ugylátszik, a nyomortól félt.

Albay mintegy négy év óta ügyvéd Szekszárdon. Ethl Cresti már harmadik felesége. Első feleségétől egy gyermeke született, a második és harmadik asszonytól nem volt gyermeke. Mostani felesége egy előkelő szekszárdi mérnök leánya.

Az öngyilkos kísérlet közvetlen oka az volt, hogy Albay el akart menni [Szekszárdról és felozlatta irodáját. El is utazott, de feleségét otthon hagyta és nem törődött vele. Tegnap hazaérkezett és ugylátszik, ekkor újabb összeszólalkozás volt a házaspár között. Albay

hir szerint ma reggel ismét elutazott Szekszárdról.

Az asszony állapota ma délelőtt javult és az orvosok biznak felgyógyulásában.

A gyilkos utolsó írása.

— Sárközi Imre levele. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szentes, április 13.

Aligha irtak még érdekesebb emberi dokumentumot, mint az a levél, amelyet Sárközi Imre, a Szegeden öngyilkosságot elkövetett szentesi gyilkos irt egy szentesi újsághoz. Egy paraszt ember lelki világának mélyebb rajzát alig nyújtották még, mint ezzel a levéllel Sárközi Imre.

Érdekes leveléből, amelyet az „Alföldi Ellenlencék”-hez irt öngyilkossága előtt, közöljük a következőket:

Szeged, 1911. április 8.

VAJDA JENŐ urnak

az „Alföldi Ellenlencék” szerkesztőjének

SZENTES.

„Kelt levelem Szeged városában. Utolsó és szomorú soraim, dehát mikor megérik a gyümölcs, le kell szakítani, mert csak leesik. En is leszakadó félben voltam már vagy hét hónap óta. Hát csak el kellett válni a keserves élettől, de nyugodtan megyek, mert az a fa is, amelyik elrothadt, az is kidül. Csak az a baj mégis, hogy Székely Miksa életben maradt, mert egyik felé szaladt én meg másfelé. De nem megy többet pitét enni Horváth Terkához, sem nem csábitja el tőlem. De más különben megtisztult Szentes városa egy utolsó rosztól, ember megbolondítótól, mert már ez hármunkat koppasztott meg, tett koldussá. Ösz óta mindig halasztottam, de a keserűség csak annyira vitt, hogy megtettem.

De ebben senki sem tud semmit sem, mert nem mondtam senkinek sem. Csak az fájt, mikor Szentesről távoztam, hogy az én jó testvéremmel és sógorommal nem válhattam egy szót sem, akik nekem ösz óta helyet és kenyeret adtak s így nem kellett másfelé csavarogni. De most mikor utoljára is vasárnap haza jöttünk a tanyáról és délben megebédeltünk együtt és én felöltöztem, elmenni akartam ő pedig kifelé ment mondotta is, hogy mikor megyek ki és én azóta kedden vagy szerdán voltam a nagy kabátért otthon és szegény jó Nagyné kérdezte hol voltam, de én nem mondtam meg. Láttam, hogy nagyon nehezebbre esik neki, hogy így bujdosom.

Háromszáznál többé kóstál énnekem, mert mindentől megkoppasztott, disznó, buza, kukorica mind ráment. Egy kis irást is csináltatott velem, hogy ha ő is elválk meg én is és öszsze állunk s azután én ötlet ok nélkül elcsapom, akkor én köteles vagyok neki havonként 5 forintot fizetni. Négyszáz koronás váltót is aláíratott velem ezt is mikor szakítottunk, meg kellett fizetnem. Az én 250 forintomról, amelyet a házvételkor vitt el Terka, nem volt irás,

Nyári vásár után [még 50 forintot vett el tőlem s azt mondotta, hogy vasárnap reggel megadja. Az anyja oda volt Gyopároson és ő is odament, itt minden pénzt elherdált.

En kint voltam mint arató Zsoldos Ferenc uréknál, ő meg otthon pazarolt. Engem meg a szomorúság evett oda ki, de azért csak magamba fojtottam. Ő meg élte világát a ficsórokkal odahaza az enyimbem. Még is ha szóltam valamit, neki állott feljebb. Engem is elcsaltak esküdt feleségemtől sok mindenféle ígéretekkel, mert fájt a szívük arra a néhány száz forintra. Terka egy kis itallal úgy megvett, hogy nem tudtam szakítani, akármint csináltam csak muszáj volt hozzá menni. Így tett földön futóvá, így kényszerített testvért, atyáfit elkerülni.

Kedves olvasóim, ezt a keserves levelemet szép muzsikaszó mellett írom, mely majd hatvan pengőmbé került, de olyan szép volt, hogy ilyen szépet nem hallottam Szentesen. Így irtam könnyes szemekkel s csak úgy néháha jutott eszembe, hogy ha rab nem akarok lenni, akkor csak egy-két óra, perc az élet. De

nem csüggeszt azért egy cseppet sem, mert ha a megért gabona le nem vágódik, úgy szétszóródik, megöregedett fa pedig korhadásnak indul.

Csütörtökön este indultam el arra a hosszú és nehéz utra, a Honvédsor 62. szám alá, ahol az a megért levágni való gabona, amelyet le kellett lábáról rendre dönteni és eltiporni, mint a pusztító férgét. Sújtott is az a 11 óra, melyben megindultam, hogy azt a nehéz munkát végrehajtsam. Mikor a szép toronyos fal óra a tizenegyet elütötte, már ott kopogtattam. De ő nem nyitotta ki. Akkor az ördög a fülembé sugta, ha nem nyitják is ki, azért csak befelé. A baltát elvettem és kifeszítettem a konyhaajtót. Akkorára kijött a konyhába elébem és dorombolt. Azt kérdezte, miért feszegetem a más ajtaját. Azt mondtam, az enyém is az. Erre azt mondta, hogy nekem nincs itt helyem. Én meg, hogy másnak van már itt helye. De ő azt mondta, hogy semmi közöm hozzá. Székely ott aludt a nyo-szolyában, kanapén vagy az én volt ágyamban. A végénél volt, ott mondta, hogy semmi közöm hozzá, Én meg akkor puff a baltával. Azután meg a balta fokával össze-vissza vertem, Székely meg arra ugrott fel, hogy nyilván döbögött a balta, Terka meg hörögött. Ő meg felugrott a nagykendő alól és én meg belül voltam rajta, de nem bántottam, hanem ráhuztam az ajtót. Székely pedig odament Terkához szólott neki, még meg is mozdította. De hát omlott az a pogány vére az én pogány kezem után. En a nagykapun ültem, mikor a kaput nyitotta. Ő az egyik, én meg a másik oldalon mentem. Hogy meddig ment, nem tudom. En Fellner felé az aszfalton felfelé Zingerrig, ott meg visszafordultam és bementem Terkához. Széjjel néztem és egy pár masinát meggyújtottam, hogy meg ne fázzon. De semmi sem akart meggyuladni. Nagyon sok időt nem akartam eltölteni, hátha Székely visszajön. Nekem is volt a szobában butorom, nem kell már neki de nekem se. Elvezett ösz óta eleget, én meg szenvedtem. Hát legyen vége. Így mult ki Horváth Terka a világból. Régen kellett volna, hogy meg nem ismerhettem volna.

En meg aztán utnak vettem magamat, a felső kereszt utcán Strasserig és le egyenesen a Vásárállásig mentem. Molnár terek után aligha ő velem nem találkoztam. De csak a másik oldalon ment felfelé. Vagy pedig úgy elszaladt, hogy ne is tudja senki sem, hogy ott volt. Nekem sem volt kurázsím egy rokonhoz sem bemenni.

Mikor itt töltöm az időt, akkor bejön egy örsvezető keresett valakit, pedig csak hárman voltunk. Egy kicsit megszeppentem, de elment. Azután meg este felé még kétszer elmentem a zsandár laktanya előtt, majd az utcán is találkoztam a rendőrrel. Vártam, hogy ugyan megszólítanak-e, de nem.

Csak azt a kis árva fiamat sajnálom. Kérem és ajánlom az árvaszék figyelmébe. Engedelmet kérek kedves testvéreim és jó pajtásom és édes apám. Isten velük. És veletek ne úgy történjék, mint én velem. De hát azt mondják Isten rendelése minden, akkor ez is így volt. Jó messze tisztultunk egymástól.

Dehát öngyilkos leszek, mert ha felakasztának, vagy egy öt évnél többet nem kapnak, úgy más lenne.

Csak azt az egyet sajnálom, hogy katona volt létemre, ha rab nem akarok lenni, zsinegen kell megdöglöni, mint a macskának. De hát nem baj, ha bele zavart a halálba.

Havas esőbe és sárba éjnek idején vettem buesut szép Szentes városomtól. A büntetett után még egy nőhöz befordultam, de Imrének nem volt maradása reszketett a karom nem volt képes az ölelésre.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetésosztály	— —	161
Nyomda	— — —	151

Modern mártírok.

*
Április.

A kávé: Ah Hacsek ur überciherben? Nem lesz egy kicsit korai?

A vendég (dühösen): Hagyjon békiben. Már maga is kezdi. Maga ép a nyolcadik, mióta eljöttem hazulról. Micsoda disznóság ez? Engem ne horgoljon.

A kávé: Engedelmet kérek Hacsek ur. Én nem akarom heklírozni a Hacsek urat. Csak épen mondtam. Mert hogy kint jeges eső esik, meg havazik is egy kicsinyt.

A vendég: Ne mondjon semmit. Most persze havazik. De ki tudhatta azt tíz perccel előbb, mikor eljöttem hazulról. Vagyok én egy delfiu jósnő? A nap olyan melegen sütött, hogy öröm volt nézni. Ez jó a buzácskának — mondtam a feleségemnek, mert hogy hosszra játszok és add ki az überciherert, mert délben majd megsültem, míg hazajöttem. És mit tesz isten? Alig hogy kilépek a kapun, krach, jön egy kis eső, aztán egy jég és most tessék havazik. Hát nincs nekem pechem?

A kávé (meggyőződéssel): De peche van a Hacsek urnak. Láttam a multkor, mikor a háromra mindig hetet vett. Hanem azért kár letenni a téli kabátot. Inkább egy kis meleg, mint influenza, meg reuma. Nincs igazam Hacsek ur?

A vendég: Nincs igaza. Nincs igaza. Mert nem lehet télikabátot hordani. Április közepén vagyunk, vagy mi és mikor tegnapelőtt a téli rokkba mentem végig az Andrássy-uton, a Sonkovits egyis gunyosan köszönt rám, mintha csak azt mondta volna, ugy, ugy Hacsek ur, hátrosszul mennek az üzletek, hát még überciherro se telik. Most felvettem az überciherert és majd megfagyok benne.

A kávé: Csak jégert kell viselni. Az jó. Akkor lehet legénykedni!

A vendég: A cipőmre nem huhatok jégert. Ha kalucsnit veszek, biztosan száraz idő van és három pár sárgacipőt már tönkretettem. És nekem hiába járnak azok a fiatal emberek, ujságírók meg a többi bohémek nyitott kabáttal és mondják, tavasz van, tavasz van, mert én tudom, hogy a téli lordkabátok már mind a zálogházban nyugszanak és a fiatal emberek mind forró teát rendelnek a kávéházban rummal, nyolc cukorral, hitelbe és különben a fecskék se jöttek haza, hanem azok csak verebek.

A kávé: Bizony cudar egy időjárás ez Hacsek ur. Tudja, hogy az egész kertemet tönkretette. Vasárnap kitettem és nagyszerű lözöngöm is volt. Az emberek ugy dőltek a zöldre, mint a pinty és Salzman kettőtől kilencig szagulta a tulipánt és sóhajtott, hogy milyen fenséges a zöldben, huszonnév óta nem voltam falun. Aztán egyszerre csak jött egy kis eső és zsupsz vége lett az egész kertnek.

A vendég: Hol vette?

A kávé: A Kornblum és Schlesingernél. De becsapott a gazember. Azt mondta, nem árt annak se tűz, se víz és garantiál két évig. Kiderült, hogy zégráz meg papírmásé az egész. Most vehetek egy ujat. És tudja, hogy járt a Ponyó?

A vendég: Hogy járt?

A kávé: Olvasta, hogy papita lesz a tavaszi divat. Hát rendelt márciusban, mikor még szép meleg idő volt, háromszáz papita nadrágot. Aztán jött ez az április és befűtültek a nadrágjának. Most huszonnégy fillérért vesztegeti és papita nadrágokba billiárdozik. Akar egyet Hacsek ur?

A vendég: Ne vicceljen. De nézze nem Zwieback jön itt. Hogy vigyorog. Mi történt evvel?

A kávé: Az egyetlen ember, akinek haszna van az ápriliséből.

A vendég: Hogy, hogy?

A kávé: Még januárban sluszt kötött hó-

cipőkre, meg botosokra. Meg vett egy esomó hókaparót is. Egy gazdag ember.

A vendég: Mindig mondtam, hogy ez a Zwieback egy mazlista. Egy igazi mazlista.

—ő—

A polgármester afférje Zerkovitz Rezsővel.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 13.

Ma délután Varjassy Lajos polgármester és Zerkovitz Rezső, az Aradhegyaljai Motoros Vasut vezérigazgatója között affér keletkezett. A lovagias ügy a ma délután tartott, városi közgyűlésből kitolyólag támadt. A lap más helyén részletesen írunk arról a vitáról, amely a Budapesti Forgalmi Bank ajánlata körül keletkezett. A bank azt kérte a várostól, hogy a Drágán völgyben termelendő villamosáramot, mely Aradra lenne vezetendő, tőle vegye a város. Ezzel kapcsolatosan tárgyalta a közgyűlés a lóvasut kérelmét is. (Az aradi közúti vasútnak tudvalevőleg a Forgalmi Bank a főreszvényese.)

A városi tanács azt javasolta a közgyűlésnek, hogy a bank ajánlatát adja ki annak a bizottságnak, amely a lóvasut villamosításának ügyét tanulmányozza, egyúttal pedig ebbe a bizottságba öt újabb tag megválasztását kívánta a tanács. Az öt tagsági helyre ifjabb Neuman Adolfot, Löcs Rezső gazdasági tanácsnokot, Adler Andort, Fényes Kálmánt és Farkas Ernőt ajánlották.

Avarfy Géza közbeszólt:

— Ajánlom, hogy válassza meg a közgyűlés Zerkovitz Rezső vezérigazgató urat is.

Varjassy polgármester reflektált a javaslatra.

— Miután Zerkovitz Rezső bizottsági tag ur — mondta a polgármester — érdekelt fél, az az hogy nem annyira érdekelt fél, mint egy másik érdeket valló részvénytársaság vezérigazgatója, tehát nem tartom helyesnek, hogy ebbe a bizottságba beválasszassék.

Zerkovitz elsápadt erre a kijelentésre, de néhány pillanat alatt leküzdte az izgatottságot és ezt felelte:

— Én ebben az ügyben egyáltalán nem vagyok érdekelt.

A közgyűlés alatt Zerkovitz tanácskozott barátaival és e tanácskozás eredményeképpen a gyűlés végeztével a polgármesterhez elküldte megbízottait, Dörner János gyarost és Krenner Zoltán dr. ügyvédet, hogy magyarázatot kérjenek a nevében a közgyűlésen elhangzott nyilatkozatért.

Varjassy kijelentette, hogy nem találja szükségesnek az ügyben való magyarázgatást, de ha Zerkovitz sértve érzi magát, úgy rendelkezésére áll és hajlandó fegyveres elégtételt is adni.

A megbízottak ezt tudomására adták felüknek s egyben kijelentették, hogy sok oldalú elfoglaltságukra való tekintettel nem képviselhetik ez ügyben tovább Zerkovitz Rezsőt.

A vezérigazgató ezután más megbízottak után nézett, hogy holnap a végső kifejlődés útjára vigye az affért s erre felkérte Leopold Zsigmond birtokost és Pálmai Lajos h. közjegyzőt.

Mint értesülünk, az ügyet békés uton fogják elintézni. A polgármester ki fogja jelenteni Zerkovitz megbízottainak, hogy ő mint polgármester a város érdekében tartotta szükségesnek az idézett kijelentést megtenni és azzal távolról sem akarta Zerkovitzot ama váddal illetni, mintha a vezérigazgatót városi képviselői működésében valamely magánérdek vezérelné.

Ongyilkos színész.

(Halál a kávéházban.)

Távirati tudósítás.

Arad, április 13.

A budapesti tőzsde épületében lévő Upor-kávéházban öngyilkosság történt az éjszaka. Egy fiatal, tehetséges színész, kitűnő hangú tenorista, Browning-revolverrel föbe lőtte magát és azonnal meghalt.

Vámos-Mauthner Dezső az öngyilkos fiatal ember, aki az Országos Színészegyesület színiiskolájában végezte tanulmányait, majd titkára lett az iskolának, magántitkára Faludi Vilmosnak, a Vigszínház igazgatójának s egyúttal a Royal-orfeumnak is tagja volt.

Az éjszaka két óra tájban egy nagyobb társasággal tért be Vámos Dezső az Upor-kávéházba. A társaságban hölgyek is voltak, köztük Vámos nővére is. A társaság nagyon jó hangulatban volt, kitűnően érezte magát a fiatal színész is. Egyszer azután hirtelen felugrott az asztaltól Vámos Dezső s kisietett a kávéház egyik félreeső helyére.

A társaság még javában mulatott, amikor a kávéházban revolverlövés hangja hallatszott. A revolverdurranásra felugrott Vámos nővére s elsikoltotta magát:

— Jaj, a bátyám, a bátyám!

A kávéház egész személyzete odarohant, ahonnan a revolverlövés hallatszott és ott találták a fiatal embert a földön fekvő. Jobbkézében volt a Browning-revolver s halántékából erősen szivárgott a vér. Rögtön a mentőket hívták hozzá, akik azonban nem segíthettek rajta, a szerencsétlen fiatal színész azonnal meghalt.

Az Upor-kávéházban, ahol az éjjeli órák dacára is nagy közönség volt jelen, természetesen nagy konsternációt keltett az öngyilkosság. A vendégsereg odatódult az öngyilkos holtteste mellé s mindenki sajnálta a tehetséges fiatal embert, akit nagyon sokan ismertek a fővárosban.

Vámos Dezső mindössze huszonkét éves volt még, kiváló művészi talentum volt gyönyörű tenor hanggal s a Vigszínházhoz való szerződésének befejezett tény volt. A Vigszínház igazgatóságának azonban az volt az óhaja, hogy Vámos menjen gyakorlatra a vidékre s így el is szerződött Krémer Sándor szintársulatához, ahol a jövő hónapban kellett volna megkezdnie működését. A szép jövője életnek azonban véget vetett a revolvergolyó.

Az öngyilkosság okát nem lehet határozottan tudni, de valószínűleg a megőrüléstől való félelem adta a fegyvert a fiatal színész kezébe. Az utóbbi időben ugyanis nagy fejfájásról panaszkodott s három nappal azelőtt felment egy híres ideggyógyoshoz, aki megvizsgálta. A professzor megkérdezte tőle, hogy fordult-e elő családjában örülési eset, mire Vámos megmondta, hogy atyja mint örült halt meg. Ugy látszik, ez a kérdezősködés ütött szegyet a fejébe s ez érlelte meg benne az öngyilkosság gondolatát. Más verzió szerint pedig reménytelenül szerelmes volt.

Az öngyilkos zsebében levelet találtak barátjának, Nagy Jenő színésznek címezve, amelyben arra kéri, hogy cigánymuzsikával temessék el s mindaddig huzzák a kedvenc nótáit, amíg a sirt teljesen felhantolták.

Az öngyilkossá lett fiatal színész holttestét kivitték a törvényszéki orvostani intézet bonctermébe.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Nincs előadás.
Szombat: Nincs előadás.
Vasárnap: Délután mérsékelt helyárral: *Sárga liliom*, színmű. Este rendez. helyárral: *Cigány-szerelm.* operett. 25-ik jubileum-előadás.
Hétfő: Délután mérsékelt helyárral: *Medikus*, színmű. Este rendez. helyárral: *Babuska*, operett.

* **Jászai Mari** bucsufellépte. Kétszeres vonzerő töltötte meg színlátogatókat a színházat. Ma este bucsuzott négy diadalmas est után **Jászai Mari** és bucsuzásul népszínművet választott. Réges-régen nem látott darabban, a Tolonban **Ördög Sára** szerepét láttuk a nagy tragikától, aki ebben a szerepében is az ő fenomenális nagy művészetének fascináló erejével hatott. Sokat lehet vitatkozni a magyar népszínmű irodalomról, abban azonban nincs külön vélemény, hogy **Jászai Mari** megjátszásában a népszínmű alakjai is klasszikussá válnak. Mély hatást gyakorolt a közönségre a nagy művész és az ováció meleg elismerés és lelkes bucsuzó volt. Az előadáson sokat mulatott a publikum. **Benkőné, Várnay** a Kontra házaspár szerepében szüntelenül kacagtatták a közönséget. **Józsi** produkáltak **Helta** és **Süttő Mancsi**. **Ladiszlay** nagyon szigorú mérsáros volt és imponált nagy erejével. **Zalay Margit** tetszett a közönségnek. **Kitűnő Mravcsák** volt **Polgár. H. G.**

* **Színészek fekete könyve.** Az osztrák színészegyesület legutolsó gyűlésén óriási felháborodást keltett Hagin gráci színházigazgatónak tagjaival szemben tanúsított eljárása, mely egyúttal lerántotta a leplet a színházigazgatók egy méltatlan összeesküvéséről. Hagin társulatának néhány tagját megfenyegette a minap, hogy bejegyzik nevüket az engedetlen színészek fekete könyvébe, ami azt jelenti, hogy az ilyen proskribált színész nem számíthat többé szerződésre se az osztrák, se a német színházdirektorok részéről. A színészegyesület tagjait rendkívül felháborította a fekete könyv létezéséről eddig egyáltalán nem tudtak s kimondták, hogy az igazgatók méltatlan s igazságtalan eljárása ellen minden erejükkel küzdeni fognak.

* **Vas Sándor** hangversenyének műsorát is szétküldte már. A modern francia szerzők mellett a klasszikus zene nagy mesterei is szerepelnek **Beethoven, Mozart, Liszt.** Érdekes lesz **Brzezirszky** lengyel komponista műve *Triptique*, amelyet épen **Vas Sándor** mutatott be Berlinben elsőnek. A mű a múlt héten nyert díjat Németországban és ezzel alkotóját a legelső szerzők közé emelte. **Vas Sándor** ezt a művét eddig Aradon kívül még csak két-három helyen játszotta.

* **A fővárosi lapok** husvétii száma dus tartalommal jelenik meg az idén is. Akik ünnepi számokra reflektálnak, előjegyezhetnek **Weisz Leó** könyvkereskedésében.

* **A veszedelmes életkor.** Nagypénteken nem tart előadást az **Uránia-színház.** Szombaton kerül színre a nagyszerű attrakció, amely most világszerte megvitatás tárgyát képezi. **Karin Michaelis**nek nagy port felvert regénye, **A veszedelmes életkor** kerül dramatizálva a közönség elé. A negyven éves asszony, akinél leküzdhetetlen erővel érvényesül a vér hatalma. Az örök asszony, aki a hajlott kor küszöbén minden csepp vérével a szerelemnek él, annak a szerelemnek, mely utolsó fellebbolásával végzetesen ejti rabul az asszonyt. **Karin Michaelis** általánosít, szerinte ez a sors minden asszony közös sorsa. Hiába való minden küzdés, a vér mindennél erősebben uralkodik a veszedelmes életkorba került asszonyon. Az **Uránia-színház** nagyszerű képe az első példány, mely Magyarországon színre kerül és az **Uránia** tetemes áron szerezte meg tulajdonul a remek képet. 175

* **Az Apolló** husvétii előadásaira már is nagy előkészületeket tett. A kinematográfia legújabb s legbecesebb producióit szerezte meg a színház igazgatósága az ünnepi műsorra, amelyet változatosan állít össze természet utáni felvételekből, gyönyörű drámai képekből és pompás bohózatokból. Az **Apolló-színház** emlékeztetéssé akarja tenni a husvétii előadásait s ezért előnyös összeköttetéseit felhasználva, mind a két ünnepnapon más műsort mutat be, úgy, hogy a közönségnek mind a két napon külön új képek élvezésében lehet része. Az ünnepi műsoroknak számos olyan szenzációja lesz, amely méltán sorakozik a Züllés utjához és a Világvárosi bűnökhez. Nagypénteken nem tart előadást az **Apolló**, míg Nagyszombaton hat órától kezdve rendez. előadások lesznek szenzációs amerikai műsorral. 177

Elvált asszonyok száműzetése az angol udvarból.

— Az erkölcsnemesítő angol király. —

— Árvirati tudósítás. —

London, április 12.

V. **György** angol királynak ma óriási felűnést keltő rendelete látott napvilágot. A király intézkedése valóságos konsternációt keltett Anglia főiri köreiből.

Az angol uralkodó elrendelte, hogy **elvált asszonyok többé nem lehetnek udvarképesek**, nincs bejárattuk a királyi családhoz és annak tagjaihoz, minden oly ünnepségből, melyet az udvar rendez vagy a melyen a király megjelenik, kizárandók, azokra meghívót sem kaphatnak. Hasonló szellemű intézkedés volt érvénybe **Viktória** királynő életében is, aki udvarából minden vigságot és jókedvet is száműzött.

VII. **Edwárd** angol király trónralépésével megszüntette ezt a rendeletet. A minden előíteltől mentes uralkodó, aki az asszonyoktól azt kívánta, hogy szépek és elegánsak legyenek, nem törődött sokat azzal, vajjon az udvar körében élő hölgyek magánélete milyen. Legelső intézkedése volt az, hogy az elvált asszonyokat újból udvarképesekké nyilvánította.

A mostani király vissza akar térni nagyanyja udvari erkölcsiéhez és nem akarja, hogy atyja életében lábra kapott fényes udvari élet folytatódjék.

De az elvált nők száműzetése a **Buckingham-Palacéból** és **Windsor-Castleből** igen sokakra jelent súlyos csapást, mert már óriási méretű előkészületeket tettek a június hóban lezajló koronázási ünnepségekre. Vagyonokat költöttek el toalettekre, ékszerekre, drága lakásokat béreltek ki Londonban a vidéken élő elvált főrangú hölgyek, akiknek száma igen nagy.

Az angol főnemesség körében a válás igen gyakori dolog. Vannak Londonban lakók, akik olvasóiknak mást nem is irnak, mint hasábos tudósítást főrangúak válópöreiből és ezekből a tudósításokból kitűnik, hogy a családi élet kötelékei az utóbbi években nagyon is meglazultak, épen a főnemesei körökben.

Egyik családi botrány a másikat követi és az udvarnál valóságos rettegéssel vettek tudomást azokról a szégyenteljes leleplezésekről, melyekkel sűrű egymásutánban a törvényszékek Anglia legjobb neveivel kapcsolatosan szolgáltak.

György király ennek az erkölcsi súlyedésnek akar gátat vetni és ebben támogatja őt a felesége is, **Mary** királynő.

Egész bizonyos, hogy ma kiadott rendeletével igen sokat fog elérni. Mert aki Angliában állása vagy születésénél fogva az udvari társasághoz tartoznék, de **udvarképtelennek** van nyilvánítva, az erkölcsi halott.

Életunt városi tisztviselő.

— Az üldözési mánia halottja. —

— Az *Arad* Közlöny tudósítójától. —

Arad április 13.

Ma délelőtt öngyilkosságot követett el **Vidovics Ferenc** városi tisztviselő. A szerencsétlen exaltált lelkületű embernek, aki mindössze harmincegy éves volt, az utóbbi időkben megbomlott lelki harmóniája, valóságos üldözési mániába esett s valószínűleg ez adta kezébe a gyilkoló fegyvert.

Vidovics Ferenc valamikor kereskedősegéd volt, de időközben csuzos bántalmak lepték meg s emiatt a sok járkálást, szaladgálást kívánó foglalkozását kénytelen volt odahagyni. Nem sokkal később, évekket ezelőtt a városhoz került napidíjas tisztviselőnek. Szorgalmas, pontos embernek mutatkozott, akinek nagy ambíciója volt, hogy mielőbb előrehaladjon. Ez a vágya azonban csak szándék maradt, mert soha egyetlen alkalommal sem próbálta benyújtani pályázatát valamely magasabb állásra. Ennek a túlzott szerénységnek az oka magában **Vidovicsban** volt keresendő, mert úgy látszik, hogy ő maga is belátta, hogy a szorgalma, pontossága nem elégséges ahhoz, hogy az állását teljességgel betöltse, nagy fáradságába került, hogy hivatali kötelességeit pontosan elvégezze.

Ez a gyengeség-érzet mindjobban elhatalmaskodott a szerencsétlen emberen, s lassankint minél inkább az a meggyőződés vált benne erőssé, hogy őt **üldözik, mellőzik** az állások betöltésénél. Ez később már valóságos régeszméjévé vált, s mindenfelé azt hangoztatta, hogy ő néhány városi főbb tisztviselő üldözésének áldozata. Több oly tisztviselőt is megvádolt, akik soha semmiféle nexusban vele nem voltak, s hivatalos érintkezésben soha nem kerültek össze. **Vidovics** ezeket s vádakát ismerősei, s rokonai körében sokszor elmondogatta, s különösen sógorának, **Fejér Gyulának** panaszkodott mellőzése miatt.

Ma reggel kilenc órakor bement a hivatalba s ott rövid ideig tartózkodott. Majd fél tíz és háromnegyed tíz tájban vette kalapját s kiskabátban hazament **Kossuth-utca 24** számú házbéli lakására. Ott özvegy édesanyja csodálkozva fogadta s szokatlan időben történt hazajövele okáról kérdezősködött. **Vidovics** azt felelte erre, hogy otthon felejtett valamit s ezért jött haza. Mejd bement a lakás udvari szobájába, a szekrényből kivette revolveröt és **jobb halántékába lőtt.**

A lövés zajára a szomszédok berohantak a szobába, s az ágyon fekvő eszméletlen állapotban találták **Vidovics**at, akinek fejéből patakzott a vér. Az öngyilkosság színhelyére **Vida Vilmos** ügyeletes rendőrtiszt és **Kabdebó György** dr. kerületi orvos mentek ki. **Kabdebó** dr. megvizsgálta az eszméletlen sebesültet, s konstataulta, hogy **Vidovics** menthetetlen, a golyó halálos sebet ütött rajta. **Vidovics Ferenc** az est folyamán anélkül, hogy eszméletre tért volna, **kiszemvedett.**

SPORT.

+ **Husvétii labdarugó mérkőzések.** A hetekkel ezelőtt megindult sportélet mind mozgalmasabb eseményekhez juttatja városunk immár igazán sportzerető közönségét. Hétről-hétre verseny-versenyt követ s még az időjárás mostohasága ellenére is ösztönlik a nép az **Aradi Atletikai-Klub** **Török Gábor-utcai** sporttelepére. Ez az érdeklődés ösztönözte az **A. A. K.** vezetését arra, hogy husvét két napjára elsőrendű látványosságról gondoskodjék, hogy csapatát,

költségeket é fáradságot nem kimélve, fővárosi egyletekkel szemben szerepeltesse. A Klub elnöksége a ipokban személyesen tárgyalt a legelsőrendű városi egyesületekkel s több városnapra sikált neki a jelesebb egyesületek csapatát az aradi látogatásra megnyerni. A megállapított program szerint husvét két napján két fővási egyesület jó le Aradra, hogy egy-egy barságos mérkőzésben mutassák be képességüket A. A. K. csapatával szemben. Vasárnap délán a Ferencvárosi Sport Klubbal (F. S. K.), Mfön pedig az Ujpest - Rákospalotai Atletik-Klubbal (U. R. A. K.), áll szemben az aradisapat. Mindkét budapesti csapat kiváló klassza s kettőjük közül a nagyobb kitartást és lenállást kifejtő csapat fog az első osztály bajnoksági turnéba bekerülni. Aradi szerésükhöz nagy érdeklődést fűznek a fővárosi értkörök. A mérkőzések mindkét nap délután 4 órakor kezdődnek.

Gykos iskolásfiu.

— Agylötte hat éves pajtását. —

Távirati tudósítás.

Budapest április 13.

Fővárostudósítás alapján jelentettük, hogy tegnap déln a Tüzoltó-utcában az anatómiai intézettel snben egy iskolásfiu agyonlötöte a pajtását, *Hl Sándor* hat éves ovódás fiut, aki nyomb; meghalt. A merénylő gyermek elmenekült. detektivek tegnap este óta szakadatlanul yomoztak a merénylet ügyében. Megállapíták, hogy a merénylő fiu a Tóth Kálmán-ut elemi iskola negyedik, ötödik vagy hatod osztályának a tanulója. Összeirták a három stály tanulóinak nevét és címét, sorrajártak valamennyit, mig ma reggel egy fiura akad, aki tanuja volt a gyilkosságnak. Ez a fiu lnya János, aki elmondotta, hogy öt pajtását a ferencvárosi pályaudvar előtti kiserdőben tartották. Amikor hazafelé tartottak, a Tüzoltó-utcában Hohl Sándor egy építállványkaposal meg akarta ütni a társaságukban levő yik fiut. Ez megfenyegette, hogy ha hozzá mayulni, lelövi. Hohl Sándor ekkor előhuzott y fapisztolyt és azt mondta:

— Nem is van puskám.

A gfenyegetett fiu erre előrántott egy Flóbert-pisztolyt, lötöte és a golyó Hohl Sándort találta. Nem tudta merénylő nevét, de megismeri. A detektivmagukhoz vették a kis Mihnya fiut és délelöl 11 órakor az Erő-utca 5. számú házban gyalálták a merénylő fiut. Ez Vázszyi B, a Franklin Társulat éjjeli órének tizenkéses Béla nevü fia, aki a Tóth Kálmán-utóiskola hatodik osztályába jár.

A lkezdetben tagadott, de amikor megtalálták a Flóbert-pisztolyt, bevallotta a merénylőt. Azzal védekezik, hogy nem akarta megölni pajtását, csak ijesztésére a levegőbe lötöte és golyó véletlenül találta el a kis fiut. A piszkihoz úgy jutott, hogy a vásártéren egy kőért kapta egyik iskolatársától. Különben azt mondja, hogy több pajtásának van is Flóbert-pisztolya. Abba az osztályba, melybe jár, csaknem minden gyermek fel van fűerkezve és a szünidőben háborusdit és rabistóriákat játszottak a kis erdőben. A gyermket bevitték a főkapitányságra, ahol valamás Krecsányi Kálmán királyi tanácsos, detekónok jegyzőkönyvet vett fel, azután a fiatal öst átadták szüleinek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Ugrágalmazott tábornok. Bécsből jelentik: Lázár egyes vezérőrnagy, honvéd lovassági felügyőnek kellemetlen afférja akadt Neuman bécskereskedővel. Egy üzleti ügyből kifolyó-

lag Neuman azzal vádolta meg a vezérőrnagyot, hogy szőszegő, megvesztegethető ember, aki hivatalos állásával is visszaél. Lázár e rágalomokkal szemben a lipótvárosi büntető járásbírósnál keresett elégtételt, amely tegnap tárgyalta ezt az ügyet. Neumann kijelentette, hogy a vezérőrnagy ellen emelt vádak igazolni egyáltalán nem tudja, de különben is meggyőződött már arról, hogy öt Lázár személyét illetőleg rosszhiszeműleg félrevezették. Ez okból a megrágalmazott tábornoktól bocsánatot is kért. A bíróság mindamellet 200 korona pénzbírságra ítélte a rágalmozó lökereskedőt. Lázár tábornok panaszát Glazer lökereskedő ellen a jövő héten tárgyalja ugyanez a bíróság.

Lelőtte a leánya megrontóját.

— Agyonlötöte lélekkufár. —

Távirati tudósítás.

Nagykikinda, április 14.

Kovács József nagykikindai lakosnak vendége volt a mult hónapban. Megjött valahonnan a testvéröccse, Kovács Mihály a husvéti ünnepekre. Kovács Mihály pénzt is hozott magával, csengő-csalogató aranyakat és két cifraruhás leány is volt a társaságban. Alig melegedett meg otthon, máris hozzáfogott tulajdonképeni célja keresztülviteléhez és megkezdte a leánykaporitást. Eljárt a kikindai téglagyárakba és a fiatal, csinosabb munkásleányoknak csillogó meséket mondott a kényelmes uri életről, mely felé csak a kezét kell, hogy kinyujtsa a szegény gyári leány, lepötyög minden boldogság az ölébe. És a leányok a durva kezü, dolgos gyári leányok hallgatták odakinn a Mészáros-téglagyárban, gubbasztva fáradtan elülve a cifra mesét. Aztán össze is verődött egy csomó álomhajhászó proletárleány, a 18 éves Komarecz Anna, Hoffmann Emma és testvérhuga Mária, meg a 15 éves Kovács Teréz

Bécsbe vagy Németországba készültek, arról beszélt a legszebben Kovács Mihály, arrafelé lehet a legtöbb pénzt keresni, csak sétálni, nevetni, táncolni fognak és küldik majd haza Kikindára, ki a gyárba, az apjuknak, anyjuknak a sok aranyat. És kicifráztak így szépen mindent már a lányok, már az indulás napja is ki volt tűzve, csak a Hoffmann Mari akadékoskodott még, pedig Kovács Mihály sulyt fektetett arra, hogy a Mari is a szállitmányhoz tartozzék. Most hetedikén este beállított aztán a kerítő Kovács Mihály Hoffmannékhöz és édeskés szavakkal rávette a leány szüleit, hogy miután ö éjszakára elutazik és a felesége, — akit szintén magával hozott, — egyedül nagyon fél, engedjék oda aludni a Mari.

A mitsem sejtő szülők beleegyeztek ebbe, Kovács csakugyan elutazott s amikor a Mari egyedül maradt, a feleségnek mondott valamit, az beszélni kezdett a bécsi élet ezer szépségeiről, csábította a leányt, hogy menjen vele, még azon az éjszakán elutaznak, a szülők mitsem fognak tudni. Mikor pedig a leány hajthatatlan maradt, valami italfélével akarta megkínálni, de a leány sejtett már mindent, sirni kezdett és egy ingben haza szaladt s mindent elmondott a szüleinek.

Az öreg Komarecz Gábor, a zsidó temető csősze is megtudta ebből a históriából, hogy az ö lányát miért hívták éjszakára Kovácsékhöz, fogta a puskáját, elment a kerítő lakására és öt lövéssel leterítette és aztán feljelentette magát és az egész gyalázatos kerítést a csendőrségen, ahol rögtön megindították a vizsgálatot. Komarecet letartóztatták. Most nagyban folynak a tanukihallgatások. Kovács Mihály Érden tartózkodik. Letartóztatása iránt intézkedés történt.

HIREK.

Az antimodernista mozgalom vezetője protestáns hitre tért át.

— Verdesi jezsuita atya az áttéréséről. —

Távirati tudósítás.

Róma, április 12.

Rómából jelentik: Óriási szenzációja van a Vatikánnak. Két nap alatt két feltűnést keltő áttérés, illetve kitérés történt. Theodoli márkiné, Olaszország egyik legrégebb főnemesének amerikai származású felesége áttért a katolikus hitre.

Ennél azonban még nagyobb feltűnést kelt, hogy Verdesi Gusztáv, jezsuita atya, a világhírű klerikális író, hátat fordított az egyháznak és a protestáns vallásra tért át. Verdesi titkárja volt Benigni biborosnak, aki az antimodernista mozgalmat lanszirozta. A modernizmus elleni cikkeket mind Verdesi írta a biboros nevében és ezt megvallotta gyóntatójának és azt is elárulta, hogy modernista gondolkodású papokkal összeköttetést tart fenn.

A gyóntató ezt jelentette a pápának, aki megparancsolta neki, hogy egyházi átok terhe alatt, tudja meg ama modernista papok neveit, akik Verdesivel érintkeztek. Halálos bűnhődés terhe alatt meghagyta a pápa a jezsuita páternek is, hogy erről soha említést tennie sem szabad.

Verdesi elárulta barátjait. De ma kijelentette, hogy amikor tudatára ébredt tettének és értesült arról, hogy mindazokat a papokat, akiket ö kiszolgáltatót, részint elcsapta a Vatikán állásukból, részint vád alá helyezte, a Vatikán eme eljárása miatt elhatározta, hogy kilép a katolikus egyházból és protestánssá lesz. Verdesi ma Berlinbe utazott.

— Az időjárás. Változékony és még szeles idő várható, lényegtelen hőváltozással és helyenként csapadékkal. Sürgönyprognózis: Változékony, szeles, hűvös, elvétve csapadék. Déli hőmérséklet: 5-4 C°.

— Beteg miniszter. Budapestről jelentik: Hazai Samu honvédelmi miniszter három napi távollét után tegnap este hazatért Bécsből. A miniszter utközben meghült és ágybanfekvő beteg. Állapotában csak néhány nap múlva várható javulás.

— Berzeviczy Albert az olasz király előtt. Rómából jelentik: Az összes olasz lapok meglehangú cikkeiben foglalkoznak a magyar képviselők látogatásával, Berzeviczy Albert ma délelöl külön kihallgatáson jelent meg az olasz király előtt. Rómából a képviselők Nápolyba, majd Firenzébe utaznak.

— Lábmosás a Mátyástemplomban. Budapestről jelentik: Az évente szokásos lábmosás szertartását a mai nagycsütörtökön tartották meg a budavári koronázó Mátyástemplomban. A várbeli előkelő családok tagjai, valamint az iskolák növendékei nagy számban jelentek meg a templomban, ahol a főhajó és a szentély közt elhelyezett padokon a lábmosásra behívott tizenkét öreg polgár foglalt helyet vadonat új ruhában. Az istentisztelet reggel kilenc órakor nagymisével kezdődött. A istentiszteleten Kohi Medárd dr. püspök pontifikált, aki a hercegprimás képviselőtében a lábmosás szertartását is végezte. A püspöknek Nemes Antal dr. pápai prelátus, budavári plébános és Berger Márk kanonok, hercegprimási szertartásmester segédkezett. A szertartásnál szereplő öreg polgárokat a hercegprimás megvendégelte és megajándékozta. Mise után, amely alatt a templomi énekkar Vavrincz Mór karnagy vezetésével Beliczay Gyula és Pitoni miséjét adta elő, az oltáriszentséget körmenetben a lorettói kápolnába vitték.

— **A kolozsvári egyetem küldöttsége Berlinben.** Berlinből jelentik: A német császárnak Korfuból visszatérte után adja át a kolozsvári egyetem küldöttsége a diszdoktori oklevelet. A berlini lapok hangulatot igyekeznek kelteni a kolozsvári egyetem küldöttségének berlini látogatása ellen. Azt írják, hogy Szádeczky Lajos rektor nagy longyel politikus, aki ártalmára lehet Németországnak. A Szádeczky névből következtetik ezt és a lapok szerint ilyen embert a német császár nem fogadhat.

— **Román akció Apponyi ellen.** Bukarestből jelentik: Az *Universum* szerint a magyarországi román nemzetiségi párt elhatározta, hogy a francia és angol nyelven manifesztumot ad ki, melyben tiltakozik, hogy a Nobel-díjat Apponyi Albert gróf nyerje el.

— **Tisztelgés Green Nándornál.** Ma délelőtt a rendőrtisztviselők Sarlot Domokos főkapitány vezetésével testületileg keresték fel Green Nándor főkapitányt, hogy őt a királyi kitüntetés alkalmából üdvözljék. Sarlot főkapitány az évtizedes barátság által Green tehetőségének őszinte elismerésétől sugált beszédben a rendőri tisztikar üdvözlését, örömet és büszkeséget tolmácsolta. Green a kiváló principalis oldalán kezdte meg működését és vele együtt törekedett az aradi rendőrség mai kvalitásának kiépítésén. Ennek a benső viszonynak őszintesége, a bajtársi együttérzésnek melegsége szólaltatták meg Sarlot főkapitányt, aki könyekre fakadva biztosította Greent arról, hogy együtt örül vele a legmagasabb elismerésnek és büszke arra, hogy a kitüntetés a város minden polgáránál őszinte meglepődéssel találkozott. A közönségnek ez a megnyilatkozása bennem — ugymond — azt a gondolatot ébresztik, hogy az én távozásom után egyértelműleg azt fogja óhajítani, hogy te légy az utódom. Meghatón mondott Green főnökének és kartársainak köszönetet a megemlékezésért és azt kívánta, hogy Sarlot főkapitány még az évek hosszú során át vezesse a tisztviselői kart, mely szeretettel és tisztelettel veszi őt körül. A tisztviselők harsány éljenzése jelezte, hogy Green eitalálta gondolatukat. Ezzel a tisztelgés befejeződött.

— **Huszártisztek sportlünepje.** A 7. lovas dandár equitáció április 22-én Aradon „dijlovaglás, díjugratás, magasugrás és jeu de barre“-t rendez a lovaglótéren a megyei lovassági lakatánya mögött. Kezdeté délelőtt fél kilenckor este 8 órakor összejövétel lesz a Központi Szállodában.

— **Szeberényi Zs Lajos — a bécsi egyetem diszdoktora.** Csabáról jelentik: Nem mindennapi kitüntetés érte Szeberényi Zs. Lajost, a csabai ág. ev. egyház nagytehetségű és kiváló lelkészét. A bécsi tudományegyetem tanácsa és theologiai fakultása ugyanis azokért a nagy érdemekért, melyeket a theologiai tudomány művelése terén eddig szerzett, a theologia disz doktorává választotta. A kitüntetést jóváhagyás végett felterjesztette őfelségéhez is, akinek jóváhagyása már megérkezett a fakultás dékánjához. A doktorrá való avatás az egyetem májusban tartandó jubilaris ünnepsége alkalmával fog megtörténni. Kevés és csakis igen kiváló embereket szokott érni az a kitüntetés, hogy külföldi tudományos intézet disz doktorává avassa. Különösen pedig kevés azoknak a magyar embereknek a száma, akiket ilyen kitüntetés ért. Magyarországon jelenleg csak Baltik Frigyes püspöknek van hasonló kitüntetése. Érdekesség megemlíteni, hogy épen 40 esztendeje most annak, hogy a bécsi tudományegyetem a Szeberényi Zs. Lajos édesatyját, Szeberényi Gusztáv püspököt szintén disz doktorává fogadta. Mint értesülünk, hívei ovációjában készülnek részesíteni Szeberényi lelkészt e kitüntetése alkalmából.

— **Hét millió dolláros alapítvány.** Newyorkból jelentik: Patton Jim, sokszoros milliomos, akinek testvére tudósorvadásban halt meg, nemrégiben két millió dolláros alapítványt tett a tudósorvadás kutatásainak céljaira. Ezt az alapítványát most hét millió dollárra emelte fel.

— **Ifj. Tisza Istvánné grófné betegsége.** Tisza István gróf husvéti ünnepét fájdalmas esemény zavarta meg. Fiának: Tisza Istvánnak neje Mentonban hirtelen megbetegedett s Tisza István gróftól és nejét táviratilag hívták a beteg fiatal asszonyhoz. A Tisza-család rendszeren Geszten szokta tölteni a husvéti ünnepeket. Tisza István már napokkal ezelőtt bahaérkezett a kastélyba s most várták haza az új párt is a nászutól. A fiatal pár az esküvő után Afrikába utazott s legutóbb Kairóban tartózkodott: onnan a múlt héten indultak el s Olaszországon át igyekeztek haza. Mentonban azonban ifj. Tisza Istvánné grófné váratlanul megbetegedett. Eleinte a betegség muló bajnak látszott. Az orvosok azonban hamar konstatálták, hogy a fiatal grófné állapota nem javul. Ifj. Tisza István gróf nem akarta szüleit a rossz hírrel aggodalomba ejteni s így az első napokban nem is értesítette őket nejeinek váratlanul bekövetkezett betegségéről. Tegnapelőtt azonban francia nyelvű távirat érkezett Mentonból Gesztre; a távirat tudatja Tisza István gróffal, hogy menyé Mentonban a Louvre-szállodában fekszik s kéri, hogy utazzék el a grófnéhoz. Tisza el is utazott Budapestre s onnan a legközelebbi voattal Mentonba igyekezett. Tudósítónk jelentése szerint, a fiatal grófné valószínűleg kanyaróban betegedett meg. Állapota komoly ugyan, de szó sincs arról, mintha veszedelmekkel fenyegetne. Annyi bizonyos, hogy csak jóval husvét után jöhet vissza a Tisza-család Mentonból Gesztre.

— **Hadihajók építése Fiumében.** Budapestről jelentik: A Ganz-Danubius hajógyár tegnap kapta meg a tengerészeti vezetőség átiratát, amely szerint megbizsa a gyárat egy Dreadnought építésével. A hajógyár a megrendeléssel együtt megkapta a hajó építésére vonatkozó részletes terveket. Ezzel megkezdődött azoknak a nagy hajóépítésnek sorozata, melyekkel a tengerészeti kormány ezt a hajóépítő vállalatot megbizsa, hogy Logy Fiume rövid idő alatt egész haditengerészeti flottát fog szolgáltatni a közös haditengerészetnek. Ezek a hajók egyelőre, egy Dreadnought, két cirkáló és hat torpedó. A hajógyár teljes felszerelésével serényen folyik a munka. A kisebb hajók építését április elsején megkezdték.

— **A választójog Ligájának aradi fiókja** a mai ülésen foglalkozott a folyó hó április 30-án délután 3 órakor a Szabadság-téren tartandó népgyűlés előkészületeivel. A gyűlésen Múlek Lajos dr. elnökle alatt részletesen megállapították az aradi agitációs mozgalom minden részletét s a 30-iki nagygyűlés teljes programját. A fővárosból érkező politikusokat a déli gyorsvonatnál küldöttség fogja várni. A meeting délután három órakor lesz a Szabadság-téren, kedvezőtlen idő esetén az iparosház nagytermében. Justh Gyula országgyűlési képviselő, a függetlenségi 48-as párt elnöke, Bakonyi Samu orsz. képviselő, Jászi Oszkár író, Kernstock Károly festőművész, Kunfi Zsigmond író, Vázsonyi Vilmos orsz. képviselő ígérték meg, hogy Aradra jönnek és a gyűlésen beszélni fognak.

— **Tömeges csődök.** New-Yorkból jelentik: A Carnegie-tröszt összeomlása következtében New-Yorkban huszonhárom kereskedő ellen elrendelték a csődöt. A passzívák száztizennégy millió dollára rugtak, az aktívák alig tíz millió dollárt tesznek ki.

— **Járványmentes a város.** Vjassy Lajos polgármester Tisch Mór dr. tisztfőorvos előterjesztésére elrendelte, hogy az összes elemi iskolákban április 18-án az előadásokat megkezdjék és a várost járványmertnek jelentette ki.

— **Rehabilitált városi tisztviselő.** Marosvásárhelyről jelentik: A városiközigazgatási bizottság ma foglalkozott Révész Gyula városi tisztviselő fegyelmi ügyével. Részt a marosvásárhelyi rendőrség letartóztai, a törvényszék pedig két esztendei börtönrútlte okirat-hamisítás miatt. Később azonban kiderült ártatlansága és most a közigazgási bizottság állásába visszahelyezte.

— **Kilencezer méter magasságn.** Párisból jelentik: Két vakmerő francia loajós Pien-Aieme és Sénoque vasárnap léggömbbel felszállottak Párisban, hogy leverjék azt a magasságu rekordot, amelyet Bera és Surin német léghajósok tartanak. Ezek 109. augusztus 10-én 10000 méter magasságu emelkedtek. A francia rekord 8850 méter, t 1900-ban Palsan és Godard állították fel. két léghajósok nem sikerült megdönteni német rekordot, de a legjobb francia eredményt túlszárnyalták, amennyiben 9200 ter magasságu jutottak fel.

— **Egy aradi gépkereskedő cse.** Néhány év előtt Saackl W. Antal gépkereskedést nyitott Aradon a Fábán László-utcon. Az üzlet eleinte jól ment, úgy hogy Sckl egy év előtt elhatározta, hogy műmalmis épít. A malom fel is épült, de sokkal nagyobb költséggel, mint ahogy Saackl kiszámította. Kölcsönöket kellett felvennie és mintho az üzletmenet rossz volt, nem tudott posan fizetni. Hitelezői egyre szorongatták és neadtak haladékot neki ügyei rendezésére. Sckl végre is csődöt kért maga ellen. A törvényk ma foglalkozott a csödkérvénnyel, a csödelrendelte. Csödbiztos Heller Mór dr., csödtéggondnok Krenner Zoltán dr. aradi ügyvéd. hitelezőket valószínűleg nem éri károsos, mert a körülbelül százezer koronára passzra elegendő fedezetet nyújt a százhuszezer onna költséggel épült műmalom.

— **Kétszázezerkoronás illeték pana cimen** a minap Az Est nyomán közölt cikkre vonatkozóan ezt a levelet kaptuk:

Tekintetes Szerkesztő Ur! Becsiapjának 84-ik számában a „200.000 koronás etek panama“ című cikkben foglalt azon jelentést, hogy „az ujaradi pénzügyörök közü történt letartóztatás“ mint az igazságuak eg nem felelőt, kérem helyesbiteni. Ugyanis rületemből egyetlen egy ember sincs sem gálat alá véve, sem feltüggesztve, tehát az tisztikar tekintélye érdekében kérem becses lábán azt a közre adott hirt megcáfolni szivesjék. Ujarad, 1911. április 12. Tisztelettel zy Károly kir. püöri biztos.

— **Kicsapott diákok.** Sátoraljaújtról jelentik: A kegyesrendi gimnázium htk osztályából hat növendéket kizártak, minyilvános házakat látogattak.

— **Megszünt sztrájk.** Bécsből jtik: A meszárosok sztrájkja befejezettnek inthetö, mert a mai nap folyamán több mintegyszáz meszáros új szerződést kötött segédei

— **Gyilkosság a kocsmában.** Bál Pál és Szász Péter sikulai legények régragosai egymásnak. Tegnap összekerültek sikulai kocsmában. Szóváltás támadt köztü aztán tette került a sor. Szász bieskát rátt, de Bálint gyorsabb volt és egy sörös üvel úgy vágta fejbe ellenfelét, hogy eszméleül rogyott össze és pár óra mulva meghalt esotról jelentést tettek az aradi ügyészséguahonnan Pogonyi Nándor kir. ügyész utt ma reggel a helyszínére a két törvényszékörvossal. A gyilkos legényt letartóztaták.

— **Megszökött cigány.** A tegnapi tárgyalás után — amelyről mai lapunkba beszámoltunk, az elítélt cigányok egyike, Rostás Károly megszökött az esküdtszéki teremből és a Maros partján elmenekült. Azonnal föllármázták a fogház személyzetét és a rendőrségnek is jelentést tettek. Két fogházor, Szabó Bálint és Farkas József ámentek a hidon és a vár sáncaiba futottak. Az egyik padon ott ült a szökevény és éppen vetkőzött. A csizmáját húzta le, amikor a fogházörök észrevette. Gyorsan ledobta a kabátját, a kalapját és csizmáját és örült gyorsasággal rohanni kezdett. A fogházörök hajszolni kezdte, de a mezitlábás legény gyorsabb volt náluk és a vesztőhely bokrai között eltűnt. A fogházörök mindenestre ügyetlenséget követtek el, amikor nem süttették el puskáikat és nem lármázták fel a környéket. Táviratilag értesítették a környékbeli csendőrségeket, továbbá elrendelték a cigány országos körözését a Rendőri Közlöny útján. Rostás lelkét több bűn nyomja. Aradi büntetésének kitöltése után Sátoraljaujhelyre kellett volna szállítani, ahol több lopásért vár rá büntetés.

— **A gonosz mostoha.** Temesvárról jelentik: Ványai István harminchat éves, temesvári államvasuti munkás, öt év óta közös háztartásban élt T. Emilia, Józsefváros, Csillag-utca huszonhét szám alatt lakó napszámosnővel. A viszonyból egy kis gyermek született és misem zavarta boldogságukat. Az asszonynak ezenkívül első férjétől még egy tizenhárom és egy héteves lánya van. A nagyobbikat Rózsának, a kisebbiket pedig Erzsinek hívják. Mindkettő gyönyörű gyermek és különösen a nagyobbik korához képest szépen fejlett bájos lányka. A család békében élt, de ezt a mostohaapjuk bűnös hajlama feldúlta. A napokban történt, hogy reggel a hét éves kis Erzsirva panaszkodott anyjának, hogy mostohaatyja éjjel odajött az ágyához és miután végigcsókoltatta, erőszakot akart ellene elkövetni. Ő sirni kezdett, de apja csak akkor távozott el, mikor azt mondta neki, hogy elmeséli anyjának. T. Emilia ezután fagga ni kezdte mindkét leányát, akik hosszas kérdés után végre bevallották, hogy ez nem most történt először. Már néhány hónap előtt megesezt, hogy Ványai István mindkettőjüket megakart fertőzni, erőszakoskodott velük és csak a véletlen hiúsította meg aljas terve keresztülvitelében. Az asszony erre rögtön kiutasította Ványai Istvánt és feljelentést is tett ellene a rendőrségen. A rendőrség minthogy Ványainak sem rendes lakása, sem állandó foglalkozása nincs, letartóztatta és megindította ellene az eljárást. A nyomozás és rendőri vizsgálat befejezése után átkísérik a temesvári királyi ügyészség fogházába.

— **Óskori temető Gájban.** Tegnapelőtt jelentette Györgyevics Gyula tanító a Kölcsey-egyesület elnökségének, hogy Gájban a temető mellett nagymennyiségű cseréptöredéket találtak a föld feljén. Felméternyi mélységből pedig egészen ép edények kerülnek elő. Vargassy rpád elnök intézkedett, hogy Juhász Ferenc régész a területet tudományos szempontból kutassa át és az esetleges ásatásokra vonatkozólag tegyen az egyesület elnökségének jelentést. Juhász tegnap megtekintette a gáji temető mellett fekvő homokbányát és megállapította, hogy egy óskori temetőről van szó. A Kölcsey-egyesület múzeuma részére el is hozta az eddig felszínre került edényeket és töredékeket. A homokbányából most éppen furozzák a homokot, földomlasztásokat végeznek és ezzel tönkreteszik a legtöbb leletet. Városi területről lévén szó, az illetékes körök intézkedhetnek, hogy a telepen a munka szüneteljen míg tudományos szempontból teljesen át nem vizsgálták. Legelőszérűbb volna, ha az illető területen, mely a város közelsége miatt érdekes dolgokat rejt, szabályos ásatást végezhetnének.

— **Zavargás a francia pezsöggyárak ellen.** Párisból jelentik: A francia borvidékeken még mindig tart a pezsögforradalom. Több pezsöggyárat leromboltak, a pezsögbe pedig petroliumot öntöttek. A rend fenntartására kirendelt katonaságra bombákat vetnek. Számos katona meghalt, többen megsebesültek. A francia kormány a tvoyeri nagy vincellérgyűlés után el lehetett készülvén a mostani nagyarányú zavargásra, minthogy a célirányos intézkedések helyett várakozó álláspontra helyezkedett ahelyett, hogy francia börtörület elhatárolásának ügyét rendezte volna, az államtanácsra bízta az intézkedést. Epernayból jelentik: Az egész vidékről Epernay és környékére koncentrálták a katonaságot, úgy, hogy szükség esetén most már kellő fegyveres erő áll a hatóság rendelkezésére. Az est folyamán helyre is állott már a nyugalom.

— **Borzalmas lelet a szeméthon.** Miskolcra jelentik: A vágóhid melletti szeméttelap közelében tegnap játszó gyerekek egy papírosomagot találtak, amely a földbe volt ásva. A csomagot kibontották és ekkor megrémülve látták, hogy abban egy kézfej van az ujjakkal. Értesítették a rendőrséget, amely azonnal megkezdte a nyomozást a titokzatosnak látszó ügyben. Kihallgatták a szemeteskoscsosokat és ezek közül Juhász István azt vallotta, hogy az Erzsébet-kórházból körülbelül két hónappal ezelőtt szemetet szállított és a szeméthon találta a női kézfejet. Tóth István munkafelügyelő utasítására a kézfejet papírosba csavarta és úgy a földbe ásta. Most pedig a gyerekek rábukkantak. A szeméthon talált kézfej tehát minden valószínűség szerint a kórházból származik, ahol mint amputált testrészt a szeméthon dobták. A rendőrség folytatja a nyomozatot.

— **Meghalt egy „szimuláns.”** Kaposvárról jelentik: Pankász József közlegény a 44-ik gyalogezred 11-ik századánál szolgált. Mult év őszén vonult be a katonasághoz. Rendes, pontos fiúnak ismerték főlebbvalói, bajtársai is szerették. Bevonulása óta többször panaszkodott súlyos fejfájásról. Néha figyelembe is vették panaszkodását és könnyebb szolgálatra osztották be. Tegnap ismét szolgálatba került Pankász. A készütséghez vezényelték. A készütség végzi az udvarsőprést és minden munkát, ami a kaszárnya külső rendbentartásához tartozik. Pankászt udvarseprésre vezényelték. Már reggel panaszkodott bajtársainak, hogy gyengélkedik. Ugy déltájban jelentkezett is a készütség parancsnokánál, egy káplárnál, hogy beteg, az orvoshoz akar menni. A készütségi parancsnok nevetve fogadta a szegény fiu panaszát, mert azt hitte, hogy szimuláns. Orvoshoz naponta egyszer mehetnek a bakák s csak különösen súlyos esetben jelentkezhetnek a vizsgálati időn túl. Pankász egyre rosszabbul érezte magát. Bajtársai is látták, hogy valami komoly, kínzó betegség győtri, mert alig tudott a lábán megállani. Az arca is egyre halványabb, sápadtabb, vértelenebb lett. A betegén vánszorgó katona újból kérte tehát, hogy mentse fel a szolgálat alól, de megint csak az volt a válasz, hogy szimuláns. Egyszerre csak nagy esődület támadt a kaszárnya udvarán, szegény „szimuláns” tehetetlenül összeesett. A sőprő kiesett a kezéből és mozdulatlanul, merőven terült el a földön. Most aztán elhitték, hogy infanteriszt Pankász beteg. A katoniorvos megvizsgálta, de már késő volt. Még aznap meghalt a kórházban. A halál okát hivatalosan agyvérzésben állapították meg, ami azalatt állt be, míg a szerencsétlen fiu könyörgött, hogy orvoshoz mehessen.

— **Figyelem!** Ha pontosan szabályozott órák, finom arany- és ezüstkereset akar jutányosan vásárolni, forduljon bizalommal Hirsch Jenő órák és ékszerészhez az Arad, Förray- és Rákóczi utcák sarkán. 1483

— **Adomány.** A Bohusné Szögyény Antónia Világoson emelt szobrának alapja javára a Pesti Jótékony Nőegyesület 712 koronát küldött a következő tagok adományából: Balogh Istvánné, Fejérváry Celestine, Habern Pál dr., Hegyessi Károlyné, Grundt Józsefné, Koller Gyuláné, Kraemer Gézané, Malosik Antalné, Malosik Jánosné, Paiss Andorné, özv. Paiss Lajosné, özv. illobai Papp Jánosné, Romlakyné, Szalay Imre, özv. Szkalla Antalné, Tirschel Jánosné, özv. Tánzos Miklósné, gróf Wenckheim Frigyesné, özv. báró Wodiáner Albertné, Aczél Zsófia, gróf Zichy N. Jánosné, báró Kray Irma — Bánffy Ferenc báró Enyed-szentkirályról 50 koronát, az orsolyarendiek intézete Sopronból 10 koronát küldött. A szervező bizottság ez uton is hálás köszönetet mond a nemes adakozóknak.

— **Szeretik-e a négerek a fehér nőket?** Igaz-e az, hogy a négerek oly ellenállhatatlan szenvedéllyel viseltetnek a fehér nők iránt, hogy még a legborzalmasabb büntényre is képesek a birhatásukért? Harry Johnston angol diplomata tiltakozik e vád ellen, amelyet odaát Amerikában oly sokszor hangoztatnak a szerencsétlen szerencsének ellen. Ha valaki, úgy Johnston illekeesen ítélhet e kérdésben, mert éveket töltött Afrikában, mint az angol kormány képviselője s sokat érintkezett az európaiakkal együtt élő feketékkel. „A rabszolgaság eltörlése után — így ír a diplomata — az angol Antillákhoz tartozó szigeteken vagy Jamai-kán egyetlen egy komoly merényletet sem követtek el a feketék a fehér nők ellen. Kingston környékén mindenütt teljesen biztonságban van a fehér nő s bárhová elmehet egyedül sétálni és sehol sincs a megtámadtatás veszedelmének kitéve. Az amerikai brit tartományokban tehát a fehér nőknek nem kell félniök a négerek hajlamaitól. És ha a négerek és a fehér nők között gyakori is a szerelmi viszony, ez még nem jelenti azt, hogy a feketéket a vak ösztön kielégítésére való törekvés hajtja a fehér asszonyok karjai közzé. Sőt, a négerek a legőszintébb szimpátiával közelednek a másszínű nőkhöz, akik most már túbnyre barátságosan fogadják őket. A négerek azonban rendes körülmények között mindig a saját fajtájukbeli asszonyt választanak maguknak feleségül. Afrikai utazók elbeszéléseiből tudjuk, hogy a hadakozó néger törzsek kezébe kerülő fehér leányok és asszonyok ellen a feketék soha erőszakot nem követnek el. Mindez igaz Afrikára és az Antillákra nézve. Hogy áll azonban a dolog Amerikában? Bizonyos, hogy az Egyesült Államokban és Dél-amerikában a néger férfiak gyakori erkölcselen támadásai teremtették meg a népitételek — lincese-lés — törvényszerűségét. Johnston ezt is megmagyarázza. Szerinte az amerikai klíma erősen elsimítja azokat az éles szü- és felfogásbeli ellentéteket, amelyek a tropikus égöv alatt fennállnak. Az Egyesült Államokban a négerek kevésbé feketék s előszeretettel keresnek maguknak feleséget a mulatt nők között, akik egy kis kaukázusi vérről frissítik fel lomha vérkeringésüket. Amerikában a sok keresztelés által fajuk eredeti jellegétől már megfosztott négerek nem őrzik már fajuk tisztaságát s ezért mernek követelő szándékkal közeledni oly nőkhöz, akikhez különben is hasonlatosnak tartják magukat. A bűn tehát nem a négerek, hanem az amerikai négerek rovására irandó.”

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 13-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat kötetten jelentettek: **Született:** Amtmann Ferenc pü. szántisztnek Ferenc nevű fia. Czoozula András napszámosnak Katalin nevű leánya. Szeltman Alajos közsörtősnak Lajos nevű fia. Bodor István bérésnek János nevű fia. Fischer Károly szitásnak Gizella nevű leánya. **Meghalt:** Králitsok János 21 éves csizmadia segéd. Wittinger Tamás 22 éves máv. bárcázó. Abrudán Károlyné 52 éves kereskedő néjo. Özv. Szücs Jánosné 34 éves magánzó. — Házasság nem fordult elő.

Nagybőjt alkalmával

van szerencsém állandóan friss bel- és külföldi sajtokat, olajos és pácolt halneműeket, húsvéti kassai sódort saját készítményű körözött lipói túró, Rochefort vajjal, francia halsalátát, valamint az e szakba vágó csemege árukat legelőnyösebb napi árban ajánlani. Legfinomabb tavaszi zolyomi csemege lipói, valamint székely csemege túrot. Likörök, krémek, cognacok, borok, málnaszörp, saláta, olajok,

kaviár, olajbogyó, stb. Viszontárusítók kérjék ujonnan megjelent előnyárlapomat.

Kiváló tisztelettel

1555

SCHULTZ LAJOS

Sajt-, vaj- és osemege-kereskedő

ARAD, Weitzer János-utca 9. szám,
TELEFON 763. TELEFON 763.

Jaj de fáj!!

a fejem a sek

kiadástól!

Ezt hallani mindenkitől!! Azenban ha

Korányinál

a Szabadság-téren

vásárol

cipőt, kalapot és ■■■■

■■■■ uri divatcikkeket

sokat megtakarít,

mert majdnem

■■ félárban ■■

szerezheti be nála szükségletét.

377

Elegáns, finom, szép és jó árut csak Korányi tud olcsón adni.

 Győződjék meg!

NAGY KÉSZ MŰBUTOR ÉS BILLIÁRD- ASZTAL RAKTÁR ARADON.

ÉRTESÍTÉS!

1124

Értesitem Aradváros és vidéke n. é. közönségét, hogy Aradon, a Boros Beni-tér 7. szám alatti házban levő

billiárdkészítő gyáramat

a legmodernebb kivitelű

műbutorraktárral

egészíttem ki, úgy, hogy képei vagyok a legkényesebb igényű kávéházi és szállodai berendezéseket is a legmegbízhatóbb kivitelben a legolcsóbb árért. — Állandó nagy raktárt tartok mindenféle háló, ebédlő, uri szobákban, szalonokban és irodákban szükségeltető butorokból, kávéházi és szállodai berendezésekből. Szives pártfogást kér kész szolgálattal

Hartmann János.

BRAUN M. ARAD,

József főherczeg-ut 3. szám.

(Kossuth-szoborral szemben.)

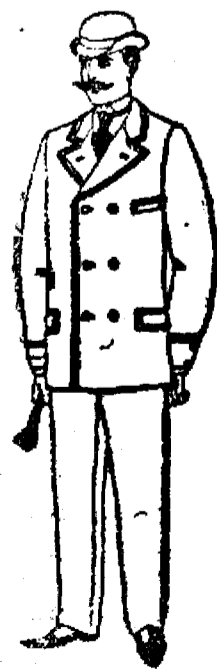
1615

Férfi-, fiu- és gyermek- ruha áruháza.

Nagy választékban tavaszi és nyári újdonságok megérkeztek! — Szülők szives figyelmét felhívom külön gyermekruha osztályomra.

Kérem kirakataim szives meglekintését.

Szolid, szabott árak!

Tavaszi újdonságaim

dus választékban megérkeztek.

Üzleti elvem fent-
tartása:
Nagy forgalom, ke-
vés haszon.

Kiváló tisztelettel
Németh István,
női és férfi divat áruháza
Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota.)

1065

Homok, építkezési célokra beton kavics bármily mennyiségben állandóan kapható.

Pollák Sándor,
göztéglagyár Mikalaka.
Telefon 55-515. 976

6891

Valódi Aspirint

vásárolunk eredeti

Tablettákban
20 db. K 1.20.
Minden Tablettára az ASPISIN szó van rábélyegezve.
Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.,
Biberfeld u. Leverkusen b. Mülheim a. Rhein.

Ajánljuk a tavaszi idény alkalmából a vásárló közönség szives figyelmébe legjobb minőségű és legdivatosabb

saját készítményű
uri, női és gyermek
cipőinket

szolid szabott árak mellett.

Kiváló tisztelettel

1368

Aradi Czipészek Termelő Szövetkezete
mint az Orsz. Központi Hitelszövetkezet tagja.
Arad, Szabadság-tér.

Telefon: 474.

„Piros csizmához.”

Állami ezüst
éremmel
kitüntetve!!

Pártoljuk a
magyar
kalap ipart.

Megérkeztek a

legújabb női modell szalma kalapok

ugyszintén a legújabb divatu saját készítményű nyulszőr, kemény- és puha-, férfi- és gyermek kalapok. — Nagy raktár minden színben és divat formában.

Panama kalapok csakis a legszebben vegyileg nálam tisztítatnak. — Vidékről 3 darab tisztítás vagy festés végett beküldött kalap portómentesen visszaküldetik. A n. é. közönség pártfogását kéri tisztelettel 1248

Bittenbinder Konrád

kalapos mester

Arad, Deák Ferenc-utca 42.

Molyok ellen

Óva intünk minden házi asszonyt,
ne mulassza el

ruhái, bundái, szőnyegjei

és egyéb ruhaneműi eltevésénél
az évek óta legbiztosabban bevált

moly-pusztítónkat

használni, mely egyedül nálunk
kapható

Vojtek és Weisz

Arad.

Ajánljuk továbbá

Rovarporainkat

Terpentin szesz

Naphthalin

Patsouli levél

!!Hirnévre!!

szavak szert tenni az Olcsóság terén!
Ezt csakis egy érbotem oi, ha jó és szép árut olcsón adok — Elvem eddig is az volt, hogy a legjobbhat, a legjavából, kevéz pénzért adjak, amiről már számosan meggyőződést szereztek.

Áruimra még eddig panasz nem volt! Tehát

saját érdekében nézze meg azt a hatalmas választékú

cipő, kalap és uri divat

cikkeket, melyek a tavaszi Saisonra már most megérkeztek.

Kérem, ügyeljen a cégre!

KORÁNYI JENŐ

Szabadság-tér 3. szám.

(A volt Winternitz-féle helyiség.)

Nagy cipőjavító-műhely a vevőközönség rendelkezésére áll. Mérték utáni rendelések 24 óra alatt eszközöztetnek

Kérem kizakataim meglátogatását.

Stern Cecilia

kész női és gyermekruha üzlete

— Arad, Forray-utca 2. szám. —

Telefon 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővesző és szőlőoltvány termelő

Arad, Batthyány-u. 13.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szives tudomására hozni, hogy ez évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtiszta, dus gyökerzetű bor és csamegefajta

SZŐLŐOLTVÁNY

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővesző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

4101 Winkler József,
Arad, Batthyány-u. 13.

Vendéglők, kávéházak és fűszerüzletek 418

adásvételét

ingyen közvetíti és sörkölcsönöket leggyorsabban ki-
eszközöl

Leonhardt

Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

Gabonaszakmában jártas

raktárnok, valamint egy fiatal gyakornok

alkalmazást nyer

Nemess Géza

cégnél. 1625

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműkben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árrban megvételnek vagy más tárgyra átcsereitelnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

1298

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult

mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb. 421

Ára egy üvegnek 2 korona.

Nagydagánatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN“ Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona.

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

NE FOGADJON EL MA-A-AST!

CSAK ORIAS FEDAK-CIPOKREMET 30 FILLERERT

1596

Nagy választék húsvéti tojásokban és cukorkákban

Nyáry Testvéreknel

Arad, Salacz Gyula-utca 2.

1596

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy Kápolna-
utca 14. sz. alatt levő cipész üzletemben a mai naptól kezdve mindenféle kész

férfi-, női- és gyermek cipők

a legjobb anyagból és a legolcsóbb árak mellett kaphatók. Mérték utáni rendeléseket a legdiszesebb kivételtől a legegyszerűbb kivitelig készítik, ugyancsak javításokat is. Gumi sarkok, krémek, fűzők, és cipő szalagok a legnagyobb választékban kaphatók.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri kész szolgálattal

1517

PAPSZT REZSŐ,

CIPÉSZ MESTER.

Hazai gyártmány.

Izléses kiállítás.

Saját készítmény.

Kitűnő anyag.

A székudvari közbir-
tokosság

elad

3 drb 3 éves, piros-
tarka, tenyészképes és
2 drb kiselejtezett

bikát,

ez utóbbi magyar faj.

1691

6317—1911. kh. szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy egy elő-
fordult veszetségi eset követke-
ztében Aradváros területén levő
összes kutyáknak f. é. április hó
1-től számított 40 napig kötve tar-
tását vagy szájkosárral való ellá-
tását rendelem el.

Az állategészségügyről szóló
1888. évi VII. t.-cz. végrehajtása
tárgyában a nagyméltóságú m.
kir. földművelési ministerium által
40.000—1888. sz. alatt kiadott ren-
delet 188. §-a szerint ezen rende-
let érvényének tartama alatt elfo-
gott kutyák kiirtandók lévén: fel-
hívom a közönséget, hogy a ren-
delet intézkedéseit pontosan be-
tartsák, mert mindazon kutyák, a
melyek szájkosár nélkül szabadon
járnak, a peczér által elfogatni
fognak s a törvény szerint kiad-
hatók nem lévén, elfogatásuk után
azonnal kiirtatnak.

A rendőrkapitányi hivatal, mint
I-sőfoku állategészségügyi ható-
ságtól.

Aradon, 1911. évi április hó 1-én.

Sarlott,
főkapitány.

Használt
Ólom
megvételre kerestetik

5723—1911. kh. sz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. bel-
ügyminiszter ur 9881/VII. D. 1911.
sz. körrendeletével a faszesznek
(Methyl alkohol) italok, gyógyszere-
k és illatszerek készítésénél
azokhoz való keverését s ily ita-
lok, gyógyszereknek, illatszere-
knek stb. forgalomba hozatalát
eltiltotta, miután újabb vizsgálá-
tok megállapították, hogy a fa-
szesz izgató, kábító, sőt halálosan
mérgező hatása. A ki ezen rende-
let ellen vét és cselekménye vét-
séget vagy büntetést nem képez
az 1879 évi XL. t.-cz. 1. §-a ér-
telmében kihágást követ el és 15
napig terjedő elzárással és 200
koronáig terjedő pénzbüntetéssel
büntetettik.

Sarlott Domokos
főkapitány.

Egy ügyes
kifutó fiu
nyomdánkban
felvétetik.

A gyászoló közönség
szives figyelmébe aján-
lom dusan felszerelt

Sirkőraktáramat.

Mielőtt siremléket ren-
delne, saját érdekében
kérem az igen tisztelt
közönséget raktáram
:: megtekintésére. ::

MENRÁTH JÓZSEF

kőfaragó és sirkő üzlete. — Raktárak: 1487

Arad,

József főherceg-ut 11. és Boros Béni-tér 6.

Vendéglő

Arad legforgalmasabb helyén
más vállalat miatt

azonnal eladó.

Bővebbet

Lukács F. László

Motor-éttermében.

1693

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk

és I-ső oszt. „Lygnum-sanktum“

teke-golyók

nagy választékban kaphatók

Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek. 1868

Apró hirdetések.**Zálogházból**kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad. **Farkas Streicher** Arad, Tökölly-tér I. 2974

A következő jellegű leveleket kérjük elvinni a kiadóhivatalból:

- „Szigoru“
- „Sürgös“
- „Sorsüldözött“
- „Doktor 30.“
- „Legdiszkrétebb barát“
- „Carmen“
- „Kellemes barátság“
- „Társ., nevelőnő“
- „Szorgalmas irodai gyakornok“
- „Butorozott lakás“
- „Dohánytőzsde“

Juliska!

Jó volna, ha találkozhatnánk, azt hiszem, most is lehetne oda menni. Kellemes ünnepeket. X. 1681

Üzletvezetői

raktárnoki, pénzeszedői, portási, vagy sűrűhordói állást keres egy 40 éves volt önálló kereskedő, jelenleg 9 év óta üzletvezető. Szíves meghívást F. B. jelige alatt a kiadóhivatalhoz. 1687

Istálló berendezés

jászol, szénalétra és egy 4 lora való szin fából eladó. Flórián-utca 15. sz. 1686

Egy jó menetelő

korcsmaüzlet az Uránia színház épületében családi okból, jutányosan átadó. 1682

Boros Beni-tér Ia. sz.

alatt II. emeleten, külön bejáratú 2 szobás garcon lakás május 1-től kiadó. 1685

Kiadó

5 szoba, fürdő-szoba, összes mellék-helyiségekkel, villany-világítással ellátott, teljesen külön álló földszintes lakás azonnal, vagy május hó 1-re. Ugyanott egy utcai bejáratú, száraz világos műhely, vagy raktárhelyiség kiadó. Hasszinger-utca 5. sz. 939

Javaszi női kabátok és felöltők

megérkeztek, 15 koronától feljebb minden árban. Hoffmann Sándor, Színház-épület. 4268

Ügyes kárpitósajánlkozik a szakmába bármily kárpitós munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyében, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemelés nélkül. **Stáhl M., Bercsényi Miklós-utca 32. sz.** 561**Heti munkáslapok és könyvecskék.**A zsebkönyvecskék erős vászonkötésben, javított új, célszerű vonalozással 1 koronáért, puha vászonkötésben 60 fillérért kaphatók Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében. **Andrássy-tér 16. Telefon 517.** 555**Egy jó forgalmu kovács üzlet**a mely husz év óta fennáll, más vállalat miatt haszonbérbe kiadó vagyis eladó minden órában. **Aradon, Fejsze-utca 2. sz.** 1598**Vegyeskereskedésem**részére keresek egy ügyes tanuló, teljes ellátással, aki már üzletben volt, előnyben részesül. **Schleé Albert Bokszeg.** 1672**Kerpel Jzso**ajánlja 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 30.000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Előnyös vidéki bérlet zeneművekre és könyvekre. Veszek egész könyvtárakat és hangjegyeket legmagasabb árakon. Üzleti könyvek, n. m. strazzák, naplók, stb. gyári raktára. **Bornylivántartási iverk készlete. A Révai Lexikon részletfizetésre is kapható. Kerpel Jzso könyv- és papirkereskedése Aradon.** 1451**Május 1-ére kiadó**

Boros Beni-tér 7. szám alatt 3 szoba, fürdőszoba és mellék-helyiségekből álló modern lakás. Bővebbet a házmesternél. 1588

Szobainasok

a Fehérkereszt Szállodában felszolgáló szobainasok felvétetnek. Jelentkezhetni lehet d. e. 8-12. óráig az irodában. 1677

Fiatal segédetkeres azonnali belépésre **Bársony Andor** harisnyakereskedő. 1670**Álkaalmi vétel:**eredeti olajfestmények, kedvező ár mellett kaphatók. Megtekinthető 1911. évi április 19-ig bezárólag **Rubinstein Mór** szállitoránál Arad, Minorita-palota. 1698**Kiadó üzlethelyiség**Pannonia-szálloda épületében egy nagyobb és a Tabajdy Károly-utcában egy kisebb üzlethelyiség kiadó. Bővebbet **Weisz és Rosenberg** bőrkereskedésében. 1697**Könyvvezető**

(fiatalabb erő) kerestetik aradi fűszerüzletbe. 1695

Vidéki kereskedő

keres jó házból való izraelita leányt, ki könyvelni tud. Cim a kiadóhivatalban. 1671

Keresek

folyó hó 15-ére, negyedfél éves szép, egészséges, erős fiacskámmal, intelligens izr. házaspárral, földszintes házban teljes pensiót. A lakást, a belvároshoz közel fekvő csendes jellegű helyen óhajtanám. Szíves írásbéli értesítéseket a kiadóhivatal továbbít. „Csendes otthon.“ 1641

Csillárok, Villamos felszerelések

legolcsóbban 1674

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban.)

Telefon 633. szám.

Fischer Arminszobafestő és mázoló-mester **Vörösmarty-utca 3. sz.**

Elvállal szobafestő és mázoló-munkákat legegyszerűbb kivittől legdiszesebbig, továbbá természetes fautánzatokat (floreozást) színes üvegekkel kirkott gipszfestést úgy helyben, mint vidéken. 101

Szalkai Arminné

hímző és fehérneművállalata

Arad, Weitzer János-n. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-gyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 4091

Uri leányok

fehérnemű varráshoz és hímzéshez oktatásra fölve-tetnek.

Körösvölgyi pálinka raktár

ajánl

a husvétii ünnepekre

valódi kisüstön főzött szilvo-rium, törköly és seprű

pálinkátliköröket és cognacot, vala-mint Almási Almay Olivér a **Magyarországy. képviselő****fajborait**

kis és nagy mennyiségben

kiváló tisztelettel 1692

Schwarcz Pál**Permetező javítások elfogadtatnak.**

• M. kir. szabadalmazott •

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbítottatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Kőszeg-geknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használataánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarek és a legjobb minőségű beütl

gummirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel-vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 361

Arad, Rákóczi-utca 21. sz.

Valódi 6579

francia mellfűzők

különlegességek kizárólagos raktára

Varga D. Dani

Arad, Andrászi tér 20.

Fűzőkhöz külön próbaterem.

Ernyő különlegességekben du-választók. Javítások és villany ernyő készítesek elfogadtatnak. Városi és megyei telefon 808

„VICTORIA“ Takaré- és Hitelintézet mint Részvénytársaság Aradon.

Részvényaláírási felhívás.

A „Victoria“ takaré- és hitelintézet f. évi március hó 19-én tartott közgyűlése elhatározta a borosjenői „Lunca“ takaré- és hitelintézet m. r.-tggal való egyesülést (fuzio) és alaptőkéjének 1,200.000-król 2,500.000-kra való felemelését, a következő feltételek mellett:

I.

Intézetünk kibocsájt 6500 drb. 200.— K. n. é. részvényt és pelig:

1) 6000 drb. részvényt 300 K átvételi árfolyam mellett olyképen, hogy minden régi részvényesnek elővételi joga van ezen kibocsájtásból annyi részvényt jegyezni, a hány részvénye van az előbbi kibocsájtásokból.

2) 250 drb. részvényre elővételi jog biztosítatik a „Lunca“ takarékpénztár részvényeseinek 400 K, árban, olyképen, hogy elővételi nyilatkozat és a részvények letétele mellett, 4 drb. „Lunca“ részvény ellenében minden ráfizetés nélkül 1 drb. „Victoria“ részvényt ad, továbbá 1911. évi január 1-től 1911. évi december hó 31-ig 5% kamatot térít a folyó év lezárta után, és végül:

3) 250 drb. részvény és esetleg az elővételi jog alapján a „Victoria“ vagy a „Lunca“ részvényesei által nem jegyzett részvények is felajánlhatók elsősorban a régi részvényeseknek, másodsorban pedig nem részvényeseknek, 400 kor. kibocsájtási árfolyammal.

II.

Az összes kibocsájtott részvények értékéből részvényenkint 200 kor. az alaptőkéhez, a többlet pedig, a kibocsájtási költségek levonása után a rendkívüli tartalékalaphoz csatoltatik.

III.

Az aláírási határidő úgy részvényeseknek, mint nem részvényeseknek egyaránt f. évi április hó 15-től f. évi május hó 15-ig állapítottatik meg, úgy azonban, hogy azon régi részvényesek, kik ezen határidőn belül nem gyakorolják elővételi jogukat, az alapszabályok 7. §-a értelmében elvesztik ezen nekik biztosított előnyt.

Az aláírással egyidejűleg kötelesek a régi részvényesek részvényeiket, pénztárunknál az elővételi jog gyakorlása céljából letenni és a kibocsájtási ár első részletét befizetni; ellenesetben aláírásuk érvénytelen.

IV.

Az új részvények ára a következő részletekben és határidőkben fizetendő be:

- a) 50 kor. 1911. évi április hó 15-től — május hó 15-ig
- b) 50 kor. „ „ május hó 15-től — aug. hó 15-ig
- c) 100 kor. „ „ aug. hó 15-től — szept. hó 15-ig
- d) 100 kor. „ „ szept. hó 15-től — okt. hó 15-ig

A 400 K. árfolyamon kibocsájtott részvényeknél az utolsó 100 K. részlet helyett 200 kor. fizetendő. Az összes részletek azonban ezen határidők előtt is befizethetők.

V.

Az új részvények csak 1912. január hó 1-től kezdve fognak az intézet jogaiban részesülni, addig 5% kamatot élveznek a befizetett részletek után, ellenben 6% késedelmi kamat fizetendő a pontosan be nem fizetett részletek után.

Ha az összes részletek a kitűzött határidőig nem fizettetnek be, a már befizetett részletek a rendkívüli tartalékalap javára esnek és az így be nem fizetett részvények semmiseknek nyilvánítottatnak és helyettük új részvények bocsájtatnak ki 400 korona árban. (Az alapszabályok 10. §-a.)

VI.

Azon esetben ha a „Lunca“ valamelyik részvényese a fent megjelölt határidőn belül nem gyakorolja elővételi jogát (ad. I. 2. pont.) vagy egyáltalán nem tesz le pénztárunknál egy vagy több „Lunca“-féle részvényt, az így nem jegyzett részvények semmiseknek nyilvánítottatnak s 100 K. névértékük kifizetése vagy letétbe helyezése ellenében jogosítva van intézetünk jelen felhívásunk alapján új részvényeket kibocsájtani 400 K. árban.

VII.

Az új részvények csak a kibocsájtási ár teljes befizetése után és f. évi november hó 1-től kezdődőleg adatnak ki, addig a befizetések ideiglenes részvényelismervénnyel igazoltatnak.

Arad, 1911. március hó 19.

1683

„VICTORIA“ Takaré- és Hitelintézet mint Részvénytársaság
Igazgatósága.

Utánnymás nem díjaztatik.